

Úradný vestník

Európskej únie

C 338

Slovenské vydanie

Informácie a oznámenia

Zväzok 56

19. novembra 2013

Číslo oznamu

Obsah

Strana

I *Uznesenia, odporúčania a stanoviská*

UZNESENIA

Parlamentné zhromaždenie EURONEST

2013/C 338/01	Uznesenie o regionálnych bezpečnostných výzvach v partnerských krajinách z východnej Európy ...	1
2013/C 338/02	Uznesenie o aproximácii vnútroštátnych právnych predpisov krajín Východného partnerstva s právnymi predpismi EÚ v hospodárskej oblasti	10
2013/C 338/03	Uznesenie o energetickej bezpečnosti v súvislosti s trhom s energiou a harmonizáciou medzi východoeurópskymi partnerskými krajinami a členskými štátmi Európskej únie	15
2013/C 338/04	Uznesenie o boji proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu v krajinách Východného partnerstva	24

SK

Cena:
3 EUR

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

PARLAMENTNÉ ZHROMAŽDENIE EURONEST

UZNESENIE ⁽¹⁾**o regionálnych bezpečnostných výzvach v partnerských krajinách z východnej Európy**

(2013/C 338/01)

PARLAMENTNÉ ZHROMAŽDENIE EURONEST,

- so zreteľom na ustanovujúci akt Parlamentného zhromaždenia EURONEST z 3. mája 2011,
- so zreteľom na závery samitu Východného partnerstva, ktoré sa uskutočnilo 7. mája 2009 v Prahe, a samitu, ktorý sa uskutočnil 29. – 30. septembra 2011 vo Varšave,
- so zreteľom na články 8 a 49 Zmluvy o Európskej únii,
- so zreteľom na balík európskej susedskej politiky z 20. marca 2013 vrátane správy o pokroku za rok 2012 a odporúčaní na opatrenia pre Arménsko, Azerbajdžan, Gruzínsko, Moldavsko a Ukrajinu,
- so zreteľom na závery Rady o Východnom partnerstve z 18. februára 2013,
- so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. novembra 2011 (P7_TA(2011)0514) obsahujúce odporúčania Európskeho parlamentu Rade EÚ, Komisii a Európskej službe pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) k rokovaniam o dohode o pridružení medzi EÚ a Gruzínskom,
- so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 22. októbra 2009 (P7_TA(2009)0056) o budovaní demokracie vo vonkajších vzťahoch EÚ,
- so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu zo 7. apríla 2011 (P7_TA(2011)0153) o revízii východnej dimenzie európskej susedskej politiky a o vzťahoch EÚ s Arménskou republikou, Azerbajdžanskou republikou, Bieloruskou republikou, Gruzínskom, Moldavskou republikou a Ukrajinou,
- so zreteľom na spoločné oznámenie vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisie z 25. mája 2011 s názvom Nová reakcia na meniace sa susedstvo a na oznámenie z 20. marca 2013 s názvom Európska susedská politika: Snaha o posilnené partnerstvo,
- so zreteľom na európsku bezpečnostnú stratégiu a vnútroštátne bezpečnostné stratégie východoeurópskych partnerských krajín,
- so zreteľom na astanské pamättné vyhlásenie Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) z decembra 2010 s názvom Smerom k bezpečnému spoločenstvu a na rozhodnutie rady ministrov OBSE zo 7. decembra 2012 o procese OBSE Helsinki + 40,
- so zreteľom na viacročný indikatívny program nástroja stability 2012 – 2013,

⁽¹⁾ Ako bolo prijaté v Bruseli 28. mája 2013.

- so zreteľom na prípravu na podpísanie dohody o pridružení medzi EÚ a Ukrajinou a tiež na značný pokrok v dvojstranných rokovaníach o novej dohode o pridružení medzi EÚ a Arménskou republikou, Azerbajdžanskou republikou, Gruzínskom a Moldavskou republikou,
 - so zreteľom na svoje uznesenie o výzvach pre budúcnosť demokracie vrátane otázky slobodných a nezávislých médií v krajinách Východného partnerstva a Európskej únie, prijaté na zasadnutí Parlamentného zhromaždenia EURONEST v Baku 3. apríla 2012,
- A. keďže EÚ a partnerské krajiny z východnej Európy majú zásadný spoločný záujem na zaistení mieru a väčšej bezpečnosti vo východnom susedstve Európy, ktoré sú základnými podmienkami pre rozvoj, prosperitu a dlhodobú stabilitu v tomto regióne;
- B. keďže Východné partnerstvo bolo vytvorené ako spoločná iniciatíva Európskej únie a jej partnerov z východnej Európy s hlavným cieľom urýchlenia politického prepojenia a ďalšej hospodárskej integrácie na základe diferenciacie, zodpovednosti a spoločného vlastníctva; keďže EÚ a jej partneri z východnej Európy v súčasnosti prejavujú rozličnú mieru úsilia o nadviazanie užších vzťahov s EÚ od úsilia o členstvo v EÚ po posilnenú spoluprácu; keďže EÚ v tomto ohľade posudzuje aspirácie svojich partnerských krajín z východnej Európy na základe ich ambícií a schopnosti plniť z nich vyplývajúce záväzky vrátane záväzkov vyplývajúcich z článku 49 Zmluvy o Európskej únii;
- C. keďže EÚ a jej partnerské krajiny z východnej Európy považujú zlyhanie procesu prechodu k demokracii, regionálne konflikty, riziko šírenia zbraní hromadného ničenia, nezákonné obchodovanie so zbraňami a s ľuďmi, terorizmus a organizovanú trestnú činnosť za hlavné hrozby a regionálne výzvy v oblasti bezpečnosti, hoci ich vnímanie týchto problémov sa môže líšiť;
- D. keďže ciele v oblasti demokracie, rešpektovania ľudských práv, dobrej správy vecí verejných a bezpečnosti sú navzájom prepojené; keďže sociálne nepokoje, chudoba, nerovnosť, konflikty záujmov, korupcia a krátkozraký populizmus môžu zapríčiniť politické nepokoje;
- E. keďže siete čiary deliace Európu z čias studenej vojny už neexistujú, ale vznikli nové deliace čiary rozdeľujúce východoeurópsky región, najmä v dôsledku nevyriešených konfliktov spôsobených separatizmom podnecovaným v zahraničí;
- F. keďže vojenská situácia v regióne východnej Európy je celkovo charakterizovaná narastajúcou nerovnováhou vojenských kapacít;
- G. keďže mimoriadne rozšírené pašovanie a nelegálna držba zbraní podkopávajú bezpečnosť v niektorých krajinách a na územiach východnej Európy, najmä v krajinách zapojených do nevyriešených konfliktov;
- H. keďže nevyriešené konflikty obmedzujú hospodársky, sociálny a politický rozvoj dotknutých krajín, ako aj regionálnu spoluprácu, stabilitu a bezpečnosť, ohrozujú stav demokracie v dotknutých krajinách a predstavujú prekážku pre úplný rozvoj Východného partnerstva; keďže najmä existujúce konflikty medzi zakladajúcimi členmi Východného partnerstva sa musia vyriešiť pokojne a konštruktívne v duchu dobrých susedských vzťahov s cieľom pripraviť cestu pre proces skutočnej užšej európskej spolupráce; keďže mnohostranný rozmer Východného partnerstva by potenciálne mohol zohrávať úlohu ako ďalšia štruktúra na zintenzívnenie úsilia o zmierenie, vzájomné porozumenie, budovanie dôvery a riešenie konfliktov;
- I. keďže vedúci predstavitelia EÚ po Arabskej jari venovali pozornosť najmä politickému vývoju v južnom susedstve EÚ a reakcii na bezpečnostné problémy vo východoeurópskom susedstve sa prikladal menší význam;

- J. keďže napriek tomu, že partnerské krajiny z východnej Európy majú spoločné historické dedičstvo a spoločne sa usilujú udržiavať so svojimi susedmi obojstranne prospešné vzťahy založené na dôvere, niektoré z nich čelia úzko prepojeným konfliktom zakoreneným v nedôvere, jazykových a kultúrnych bariérach alebo politickej rivalite, ktoré boli ešte zhoršené počas sovietskej éry; keďže tieto konflikty sú zdrojom nestability a neistoty a tiež prekážkou pre politické reformy a hospodársky rozvoj celého regiónu;
- K. keďže vznik nevyriešených konfliktov v regióne východnej Európy po rozpade Sovietskeho zväzu viedol k uzatváraniu hraníc, čím sa obyvateľom zabránilo využiť hospodárske a sociálne výhody výmeny s ostatnými krajinami a zbrzdili sa pokusy rozvinúť medzikultúrny dialóg a vzájomné porozumenie medzi národmi;
- L. keďže EÚ aktívne pracuje na vyriešení nevyriešených konfliktov v regióne východnej Európy tým, že spolupredseda tzv. ženevským rozhovorom zameraným na mier a bezpečnosť v Gruzínsku, má štatút pozorovateľa v rámci formátu vyjednávania 5 + 2 v rámci *podnesterského konfliktu* a Francúzsko je jednou zo spolupredsedajúcich krajín Minskej skupiny OBSE v otázke sporu o Náhorný Karabach; keďže v spoločnom oznámení z 25. mája 2011 s názvom Nová reakcia na meniace sa susedstvo EÚ vyjadrila ambíciu posilniť svoje zapojenie do urovnávania nevyriešených konfliktov, najmä zintenzívnením svojej podpory súčasných formátov vyjednávania; keďže minulý rok bola vytvorená Európska nadácia na podporu demokracie s cieľom poskytovať rýchlu a pružnú podporu pre činiteľov demokratických zmien;
- M. keďže Ruská federácia je významnou zainteresovanou stranou v dlhotrvajúcich konfliktoch z dôvodu svojej okupácie gruzínskych regiónov *Cchinvali* a Abcházsko a svojej vojenskej prítomnosti v separatistických regiónoch Moldavskej republiky, ako aj pre svoj politický a hospodársky vplyv v celom regióne východnej Európy; keďže EÚ naopak aktívne pôsobí v teréne prostredníctvom dvoch civilných misií nasadených v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky EÚ (SBOP), konkrétne prostredníctvom hraničnej podpornej misie EÚ pre Moldavsko a Ukrajinu a prostredníctvom pozorovateľskej misie EÚ v Gruzínsku;
- N. keďže Ukrajina a Moldavská republika sú zapojené do partnerstva s EÚ v rámci SBOP EÚ; keďže Ukrajina je jediným východoeurópskym partnerom, ktorý doteraz prispel k misiám a operáciám v rámci SBOP EÚ v zmysle rámcovej dohody s EÚ uľahčením rýchleho zapojenia jej vojenských síl; keďže EÚ a Moldavská republika sú v procese ratifikácie podobnej rámcovej dohody;
- O. keďže niektoré krajiny využili uplatnenie zásady „viac za viac“ a získali väčšiu finančnú pomoc odrážajúcu systematické uplatňovanie väčšej podmienenosti politiky a tempo reforiem v troch partnerských krajinách z východnej Európy;
- P. keďže partnerské krajiny z východnej Európy nadviazali dlhodobú spoluprácu so Severoatlantickou alianciou (NATO) na základe spoločných záujmov; keďže vzťahy Arménskej republiky, Azerbajdžanskej republiky, Gruzínska, Moldavskej republiky a Ukrajiny s NATO prispievajú k demokratickým, inštitucionálnym a obranným reformám na vnútroštátnej úrovni a tiež k účasti na operáciách na podporu mieru vedených NATO;
- Q. keďže chemické, biologické, rádiologické a jadrové hrozby (CBRN), nezákonné šírenie zbraní a organizovaná trestná činnosť zostávajú dôležitým problémom v oblasti regionálnej bezpečnosti vzhľadom na množstvo zásob zbraní a zvyškov munície z čias studenej vojny;
- R. keďže pretrvávajúce nevyriešené územné konflikty, nedostatok neustrannosti a nezávislosti a tiež neefektívnosť justičných orgánov a orgánov presadzovania práva, vnútorné politické spory a prenikanie súkromných záujmov do verejnej sféry sú živnou pôdou pre organizovanú trestnú činnosť;

- S. keďže v rámci východného susedstva by mal existovať veľký potenciál na prepojenie medzi EÚ a partnerskými krajinami z východnej Európy a vyhliadky na vzájomný prospech vďaka uľahčeniu a rozvoju dôležitých činností a projektov, konkrétne v oblasti energetickej bezpečnosti, diverzifikácie dodávok a trás na prepravu zdrojov energie (južný koridor) a obchodnej a hospodárskej integrácie, ktorá by mala byť jedným z nástrojov na zaručenie posilnenia bezpečnosti a mieru;
- T. keďže prírodné a človekom spôsobené katastrofy sú veľkou hrozbou v celom regióne východnej Európy vzhľadom na jeho vystavenie riziku zemetrasení, extrémnych meteorologických podmienok, hydrogeologických udalostí, ako sú povodne a suchá, a komunálnych a priemyselných katastrof;
1. zdôrazňuje svoje presvedčenie, že EÚ a partnerské krajiny z východnej Európy majú spoločnú politickú zodpovednosť za podporu mieru a bezpečnosti na celom európskom kontinente prekonaním dlhoročných historických rozdelení a zameraním sa na spoločné hodnoty;
 2. domnieva sa, že bezpečnostné výzvy v regióne východnej Európy pramenia z nevyváženého a nedokončeného prechodu k demokracii, vnútorného separatizmu a vonkajších hrozieb, ktoré vyžadujú zosúladenú odpoveď a ďalšiu spoluprácu medzi krajinami v tomto regióne a susednými veľmocami na základe vzájomného rešpektu a ochrany svojich vnútroštátnych záujmov;
 3. zdôrazňuje, že Východné partnerstvo ponúka jedinečné mnohostranné fórum na zlepšovanie dialógu a spolupráce v oblasti regionálnej bezpečnosti v rámci skupiny štátov, ktoré si ctia hodnoty a zásady slobody, demokracie, rešpektovania ľudských práv a základných slobôd a právneho štátu, ako sú uvedené v spoločnom vyhlásení zo samitu Východného partnerstva, ktorý sa konal v septembri 2011 vo Varšave;
 4. zdôrazňuje, že pripravovaný samit Východného partnerstva vo Vilniuse ponúka najlepšiu príležitosť vyzdvihnúť európsku perspektívu najambicióznejších partnerských krajín z východnej Európy vychádzajúcu z ich európskeho úsilia, ako aj z ich záväzku podporovať spoločné európske hodnoty a zásady;

Budovanie spoločného priestoru stability a mieru prostredníctvom riešenia otázky prechodu k demokracii a hospodárskeho a sociálneho rozvoja

5. zdôrazňuje, že posilňovanie demokracie, právneho štátu, rešpektovania ľudských práv, práv menšín a základných slobôd, ako aj skutočnej nezávislosti a efektívnosti súdnictva a neprípustnosti selektívnej spravodlivosti vrátane zákazu podnecovania útokov na politických oponentov prostredníctvom nenávistných prejavov a iného provokačného správania, má zásadný význam pre vytváranie podmienok potrebných na trvalo udržateľnú bezpečnosť v regióne východnej Európy a pre budovanie dlhodobej dôvery ľudí v štátne inštitúcie; v tejto súvislosti vyzýva partnerské krajiny z východnej Európy na zvýšenie transparentnosti, zodpovednosti a demokratického dohľadu orgánov presadzovania práva; zdôrazňuje, že v povolebnom kontexte má zásadný význam plné rešpektovanie zásad právneho štátu a ústavného poriadku;
6. domnieva sa, že reformovanie štátnych inštitúcií na základe demokratických zásad a zásad právneho štátu, posilňovanie slobody prejavu a názoru, ako aj plurality a nezávislosti médií, zaručenie spoľahlivých, slobodných a spravodlivých volebných procesov, inkluzívny dialóg s opozíciou, riadna nezávislosť súdnictva, predchádzanie zneužívaniu právomocí a boj proti korupcii sú základnými činiteľmi pri zmiernení rizika vzniku politických konfliktov; zastáva názor, že rozvoj dobrej správy vecí verejných a demokratických rozhodovacích procesov pozitívne ovplyvňuje politických lídrov v dialógu so spoločnosťou a pri rozhodovaní o bezpečnostných otázkach;
7. víta nedávne zmeny ústavy v Gruzínsku zamerané na ďalšie vyváženie výkonnej a zákonodarnej moci;

8. vyzýva na prijatie komplexných antidiskriminačných právnych predpisov; domnieva sa, že ochrana ľudských práv a práv menšín sú základnými európskymi hodnotami a malo by sa predchádzať akýmkoľvek hrozbám ich porušenia, keďže tieto môžu zároveň byť rizikovými faktormi vedúcimi k destabilizácii a neistote; zdôrazňuje, že slobodný verejný priestor je podstatnou črtou zodpovednej spoločnosti a predpokladom pre mierové riešenie politických konfliktov; preto odsudzuje akékoľvek pokusy o obmedzovanie slobody prejavu novinárov, disidentov, obhajcov ľudských práv a občianskej spoločnosti;
9. domnieva sa, že silná a životaschopná občianska spoločnosť je kľúčovým faktorom umožňujúcim demokratický pokrok a lepšiu ochranu ľudských práv; vyzýva partnerské krajiny z východnej Európy, aby zrušili nenáležité právne a administratívne reštrikcie, ktoré obmedzujú všeobecné právo na zhromažďovanie a združovanie, a aby zaistili, že obhajcovia ľudských práv budú požívať plnú občiansku a súdnu ochranu a nebudú v spoločnosti marginalizovaní;
10. vyzýva partnerské krajiny z východnej Európy, aby iniciovali a vykonávali hospodárske reformy zamerané na dokončenie prechodu na dobre fungujúce, rastúce trhové hospodárstva a na vytvorenie podmienok pre prosperitu, trvalo udržateľný rast a sociálnu a regionálnu súdržnosť; zdôrazňuje, že znižovanie chudoby, sociálneho vylúčenia a nerovnosti má zásadný význam pre dosahovanie úspechu a rast dôvery v tieto reformy a pre zmierňovanie rizika sociálnych nepokojov podnecovaných extrémistickými a radikálnymi skupinami;
11. vyzýva EÚ a partnerské krajiny z východnej Európy, aby na samite Východného partnerstva, ktorý sa bude konať na jeseň 2013 vo Vilniuse, dodali nový impulz spoločnému úsiliu na podporu demokratických, sociálnych a hospodárskych reforiem v regióne východnej Európy; v tejto súvislosti očakáva, že EÚ a partnerské krajiny z východnej Európy, ktoré uskutočnili významný pokrok v rokovaníach, do času konania samitu podpíšu alebo iniciujú dohody o pridružení vrátane rozvinutých a rozsiahlych zón voľného obchodu; v tejto súvislosti vyzýva všetkých zainteresovaných partnerov, aby včas začali rokovať o územnom uplatňovaní dohôd o pridružení;
12. podporuje prístup EÚ k partnerským krajinám z východnej Európy založený na vzájomnej zodpovednosti a zásade „viac za viac“, ktorý nabáda partnerov, aby prichádzali s politickými reformami potrebnými na dosiahnutie spoločných cieľov Východného partnerstva a zaistenie politickej stability a bezpečnosti; poznamenáva, že ako bolo potvrdené v spoločnom oznámení Komisie a podpredsedu/vysokiej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 20. marca 2013 s názvom Európska susedská politika: Snaha o posilnené partnerstvo, zásada „viac za viac“ znamená stále väčšiu potrebu diferencovania politických reakcií EÚ v závislosti od ambícií a konania jednotlivých partnerov;
13. je znepokojený rizikom vojenskej prípravy v regióne východnej Európy na úkor zdrojov na podporu hospodárskeho a ľudského rozvoja; odporúča, aby členské štáty EÚ a partnerské krajiny z východnej Európy prehodnotili svoje politiky vývozu a dovozu zbraní do tohto regiónu s cieľom dosiahnuť dohody o odzbrojení a demilitarizácii konfliktných oblastí vzhľadom na pokrok dosiahnutý jednotlivými partnerskými štátmi v oblasti demokratickej transformácie, budovania inštitúcií a rešpektovania ľudských práv;
14. uznáva osobitný význam energetickej bezpečnosti pre celkovú stabilitu regiónu Východného partnerstva; z toho dôvodu podporuje rozvoj bezpečnej a inkluzívnej energetickej infraštruktúry, ako napríklad južný koridor zemného plynu, ktorý má pozitívny vplyv na bezpečnosť, hospodársky rozvoj a dlhodobú stabilitu v regióne;

Zapojenie do mierového riešenia dlhotrvajúcich konfliktov

15. zdôrazňuje, že udržiavanie status quo v nevyriešených konfliktoch v regióne východnej Európy nie je prijateľné, keďže prináša riziko ďalšej eskalácie napätia a pokračovania ozbrojených konfliktov; zdôrazňuje, že preteky v zbrojení by ešte viac ohrozili regionálnu bezpečnosť; víta zapojenie EÚ, ktoré odráža komplexný prístup EÚ k tejto oblasti zameraný na riešenie problémov v oblasti bezpečnosti, právneho

štátu a civilného krízového riadenia; zdôrazňuje, že zaistenie stability a mierového riešenia konfliktov je v spoločnom záujme EÚ aj partnerských krajín z východnej Európy, a naliehavo vyzýva tieto krajiny, aby podporovali a vytvárali prostredie nabádajúce k pokroku v riešení konfliktov a k vykonávaniu mierotvorných činností súvisiacich s podporou;

16. zdôrazňuje zodpovednosť EÚ v prispievaní k riešeniu konfliktov podporou dialógu medzi príslušnými stranami a realizáciou programov a nástrojov na transformáciu konfliktov; zdôrazňuje úlohu, ktorú zohráva osobitný zástupca EÚ pre Zakaukazsko a pre krízu v Gruzínsku v činnosti smerujúcej k mierovému riešeniu dlhotrvajúcich konfliktov, a podporuje predĺženie jeho mandátu do 30. júna 2013; kladne hodnotí hraničnú podpornú misiu EÚ pre Moldavsko a Ukrajinu a pozorovateľskú misiu EÚ v Gruzínsku, ktoré sú zamerané na zvýšenie bezpečnosti a pomoc s budovaním cezhraničnej dôvery v Moldavskej republike a Gruzínsku; odporúča, aby EÚ predĺžila mandát hraničnej podpornej misie EÚ pre Moldavsko a Ukrajinu a pozorovateľskej misie EÚ v Gruzínsku a aby zvýšila účinnosť týchto misií; vyzýva všetky dotknuté strany, aby pokračovali v spolupráci v rámci Európskeho partnerstva pre mierové urovnávanie konfliktu v Náhornom Karabachu, ktoré je programom občianskej spoločnosti financovaným EÚ a ktorého druhá fáza bola spustená v novembri 2012;
17. všíma si dôležitú úlohu, ktorú v regióne východnej Európy zohráva Ruská federácia pre svoj politický a hospodársky vplyv a svoje priame vojenské zapojenie vo všetkých dlhotrvajúcich konfliktoch; vyzýva ruské orgány, aby tento vplyv využívali konštruktívnym spôsobom pri plnom rešpektovaní zvrchovanosti krajín v tomto regióne a aby sa zdržali akýchkoľvek akcií, ktoré by ohrozili stabilitu v regióne; opakovane zdôrazňuje, že už odsúhlasené stiahnutie ruských zahraničných vojenských jednotiek z odtrhnutých regiónov Moldavskej republiky a Gruzínska by bolo významným krokom vpred v procese smerujúcom k mierovému vyriešeniu konfliktov;
18. vyzýva Ruskú federáciu, aby rešpektovala zvrchovanosť, územnú celistvosť a nedotknuteľnosť medzinárodne uznaných hraníc Gruzínska; v tejto súvislosti vyzýva Ruskú federáciu, aby zaistila bezpodmienečné vykonanie dohody o prímerí z roku 2008, stiahla svoje vojenské sily z gruzínskeho územia, umožnila pozorovateľskej misii EÚ v Gruzínsku voľný prístup do gruzínskych regiónov Abcházsko a Cchinvali a aby zrušila svoje rozhodnutie o uznaní nezávislosti týchto regiónov od Gruzínska;
19. vyzýva Ruskú federáciu, aby splnila svoje záväzky týkajúce sa podnesterského regiónu, ktoré prijala pri príležitosti svojho pristúpenia k Rade Európy v roku 1996 a potom na samite OBSE v Istanbule v roku 1999, a odporúča, aby súčasné mierové sily nasadené na území Moldavskej republiky boli nahradené medzinárodnou civilnou misiou, ktorej legitímnosť bude uznaná stranami podnesterského konfliktu; naliehavo vyzýva ruské orgány, aby sa zdržali akýchkoľvek politických a diplomatických opatrení, ktoré by narušili proces riešenia konfliktu a ktoré by bránili uzavretiu pozitívnych dohôd zameraných na výsledky;
20. domnieva sa, že neexistuje žiadna alternatíva mierového urovnania konfliktu v Náhornom Karabachu, a vyjadruje svoju plnú podporu zavedeniu madridských zásad; vyjadruje poľutovanie nad tým, že práca spolupredsedačiek krajín Minskej skupiny OBSE založená na zásadách medzinárodného práva zakotvených v Charte Organizácie spojených národov, Záverečnom akte Helsinskej konferencie a v rámci OBSE doteraz nepriniesla žiadne konkrétne výsledky, a vyzýva na účinnejšie a silnejšie zapojenie zo strany EÚ; naliehavo vyzýva všetky dotknuté strany, aby zintenzívnili svoje úsilie a nasadenie, keďže Minská skupina OBSE viac ako dve desaťročia po svojom vytvorení stále nedosiahla rozhodujúci pokrok; vyzýva strany konfliktu – Arménsko a Azerbajdžan – aby k vzájomným rokovaniam pristupovali konštruktívne;
21. vyzýva EÚ, aby posilnila svoje úsilie a intenzívnejšie sa zapojila do sprostredkovateľských procesov s cieľom mierového vyriešenia dlhotrvajúcich konfliktov vo formátoch, ktorých je EÚ už súčasťou; zdôrazňuje, že iniciatívna sprostredkovateľská činnosť zo strany EÚ pri riešení týchto konfliktov má zásadný význam pre bezpečnosť a dlhodobú stabilitu v regióne východnej Európy a je podmienkou úspechu európskej susedskej politiky; vyzýva osobitného zástupcu EÚ pre Zakaukazsko a pre krízu v Gruzínsku, aby naďalej prispieval k riešeniu konfliktov v Zakaukazsku prostredníctvom praktických opatrení, ako je budovanie kapacít, napomáhanie konsenzu medzi zainteresovanými stranami, posilňovanie podpory verejnosti a zvyšovanie účasti občianskej spoločnosti;

22. naliehavo vyzýva všetky príslušné strany, aby sa iniciatívne zapojili do riešenia podnesterského konfliktu s cieľom podporiť vzájomne prijateľnú víziu spoločnej budúcnosti a podľa nej sa dohodnúť na základných parametroch vyriešenia konfliktu; v tejto súvislosti víta dohodu z januára 2012 o prístupe „malých krokov“ k riešeniu praktických otázok, ktoré sú najdôležitejšie pre bežných občanov;
23. zdôrazňuje súčasné zámery Európskeho parlamentu podporiť stanovenie európskej stratégie námornej bezpečnosti a konštatuje, že takáto stratégia by mohla byť užitočná aj pri riešení dlhotrvajúcich konfliktov, pokiaľ bude obsahovať ambiciózny program pre Čierne more;
24. vyzýva EÚ, partnerov z východnej Európy a príslušných regionálnych aktérov, aby posilnili ich politický dialóg navrhnutím súboru opatrení zameraných na budovanie dôvery v regióne východnej Európy s cieľom stanoviť spoločné zásady a program na posilňovanie bezpečnosti a pokrok smerom k vyriešeniu konfliktov; v tejto súvislosti vyzýva ukrajinské predsedníctvo OBSE v roku 2013, aby realizovalo ambiciózny plán a zaistilo účasť všetkých partnerských krajín z východnej Európy v štruktúrach EÚ na vedenie dialógu vrátane dialógu o ľudských právach s cieľom dosiahnuť pokrok v procesoch mierového riešenia nevyriešených konfliktov;
25. vyzýva EÚ a partnerské krajiny z východnej Európy, aby ďalej rozvíjali regionálne mnohostranné programy, vytvárali iniciatívy na regionálnu spoluprácu, aby zintenzívnili cezhraničné projekty na budovanie istoty a podporu dôvery medzi obyvateľstvom a aby pritom venovali osobitnú pozornosť opatreniam na transformáciu konfliktov a prispievaniu k rekonštrukcii a k hospodárskemu a sociálnemu rozvoju v regiónoch postihnutých konfliktmi, a to podporovaním obchodu, cestovania a investícií;
26. zdôrazňuje potrebu dvojstranného rozvoja obchodu, hospodárskej integrácie a infraštruktúry medzi partnerskými krajinami z východnej Európy;
27. naliehavo vyzýva partnerské krajiny z východnej Európy, aby realizovali kvalitné vzdelávacie programy, ktoré pomôžu eliminovať etnickú, územnú a náboženskú nenávisť a nepriateľstvo a posilnia rešpektovanie práv menšín; domnieva sa, že by sa mali ešte viac posilniť medzikultúrne a medzináboženské dialógy s cieľom vzájomného porozumenia, rešpektu a tolerance medzi partnerskými krajinami z východnej Európy; v tomto ohľade zdôrazňuje význam silných a aktívnych občianskych spoločností, ktoré môžu posilňovať tieto dialógy a rozvíjať osobné kontakty naprieč hranicami a spornými líniami; vyzýva fórum občianskej spoločnosti Východného partnerstva, aby sa s týmto cieľom viac zapojilo do realizácie mnohostranných a dvojstranných činností Východného partnerstva;
28. odporúča fóru občianskej spoločnosti Východného partnerstva, aby spolu s profesionálnymi európskymi novinárskymi organizáciami iniciovalo vzdelávacie programy v oblasti médií, ktoré budú bojovať proti vzájomnému nepriateľstvu a nenávisťným prejavom, aby zaisťovalo profesionálnu úroveň pri informovaní o vzťahoch medzi etnickými skupinami a aby si vyžiadalo podporu nezávislých expertných skupín spolupracujúcich na vypracovaní modelov na zaisťovanie bezpečnosti, riešenia konfliktov a ich predchádzania;
29. uznáva, že nevyriešené konflikty môžu obyvateľstvu prinášať pocit nespravodlivosti a frustrácie; odporúča, aby sa štátni úradníci a politickí lídri v partnerských krajinách z východnej Európy neuchýľovali k využívaniu týchto trendov verejnej mienky ako nástroja na vnútornú politickú kampaň, keďže to môže podnietiť ešte väčšie nepriateľstvo a viesť k ďalšiemu napätiu;

Posilňovanie politickej a vojenskej spolupráce pri riešení ohrozenia regionálnej bezpečnosti

30. zdôrazňuje dôležitú úlohu medzinárodných organizácií a partnerstiev pri riešení regionálnych bezpečnostných výziev a nastoľovaní kooperatívneho prístupu k bezpečnosti, ktorý odzrkadľuje jej politické a vojenské rozmery; v tomto ohľade vyzýva na intenzívnejšiu politickú spoluprácu s Ruskou federáciou s cieľom identifikovať trvalo udržateľné riešenia regionálnych bezpečnostných výziev vrátane dlhotrvajúcich konfliktov;

31. vyzýva členské štáty EÚ a dotknuté partnerské krajiny z východnej Európy, aby zintenzívnili dialóg o bezpečnostných otázkach v rámci existujúcich formátov EÚ, Euroatlantickej partnerskej rady NATO, OBSE a Rady Európy, a odporúča, aby koordinovali svoju spoluprácu s cieľom účinnejšie pôsobiť v teréne, šetriť zdroje a vytvárať programy prispôbené individuálnym potrebám zúčastnených krajín; domnieva sa najmä, že členské štáty EÚ aj NATO by mali využívať spoločné zdroje s cieľom konsolidovať spoluprácu s partnerskými krajinami z východnej Európy v rámci formátu spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP) a programu NATO Partnerstvo za mier;
32. uznáva hodnotu a výsledky spolupráce medzi EÚ, Ukrajinou a Moldavskou republikou v rámci SBOP EÚ, ktorá pomohla uzavrieť bezpečnostné dohody a vytvoriť rámce pre misie a operácie krízového riadenia vedené EÚ; vyzýva členské štáty EÚ, aby náležite zohľadnili úsilie partnerských krajín z východnej Európy, ktoré si želajú rozšíriť svoje kapacity s cieľom zvýšenia miery spolupráce v rámci formátu SBOP, a odporúča užšiu spoluprácu prostredníctvom iniciatív na podporu budovania kapacít a odborného vzdelávania vnútroštátneho personálu v sektoroch bezpečnosti a obrany;
33. víta rozhodnutie rady ministrov Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) zo 7. decembra 2012 o spustení tzv. procesu Helsinki + 40 ako prostriedku poskytujúceho politický impulz na pokrok v činnostiach smerom k bezpečnému spoločenstvu a strategickému plánu na posilnenie spolupráce v OBSE do roku 2015, v ktorom sa pripomenie 40. výročie podpísania Helsinského záverečného aktu;
34. nabáda EÚ, aby spolu s príslušnými medzinárodnými organizáciami a kľúčovými partnermi vypracovala scenáre obnovy po skončení konfliktu, ktoré by mohli pôsobiť ako ďalší stimul na vyriešenie konfliktov, keďže ukážu hmatateľné výhody mierového urovnania konfliktov;
35. zdôrazňuje potrebu revitalizovať a rozšíriť spoluprácu v oblasti odzbrojenia, regulácie obchodu so zbraňami, kontroly konvenčných zbraní a boja proti nedovolenému obchodovaniu so zbraňami; s týmto cieľom odporúča, aby EÚ a partnerské krajiny z východnej Európy kontrolovali súlad s medzinárodnými dohodami, najmä so zmluvou o konvenčných ozbrojených silách v Európe, aby podporovali všeobecnú zmluvu o obchode so zbraňami a aby nadviazali dialóg s cieľom rozvinúť ďalšiu spoluprácu v oblasti odzbrojenia a kontroly zbraní; zdôrazňuje zásadný význam obmedzenia pretekov v zbrojení;
36. vyzýva EÚ, aby posilnila programy spolupráce zamerané na partnerské krajiny z východnej Európy a aby zvýšila objem prostriedkov na ich financovanie v rámci nástroja stability EÚ s cieľom zmierniť riziká spôsobené materiálmi CBRN (chemickými, biologickými, rádiologickými a jadrovými materiálmi) a šírením zbraní hromadného ničenia a súvisiacich technologických odborných znalostí;
37. zdôrazňuje, že reforma verejnej správy, súdnictva a orgánov presadzovania práva v partnerských krajinách z východnej Európy má zásadný význam pre pokrok v boji proti organizovanej trestnej činnosti, korupcii, počítačovej trestnej činnosti, praniu špinavých peňazí a terorizmu; vyzýva partnerské krajiny z východnej Európy, aby sa zapojili alebo pokračovali v realizácii ambiciózneho programu na zaistenie nezávislosti súdnictva a aby ďalej spolupracovali s EÚ v oblastiach presadzovania práva a colnej správy s cieľom posilnenia dôvery verejnosti v tieto inštitúcie;
38. vyzýva EÚ a partnerské krajiny z východnej Európy, aby stavali na hlavnej iniciatíve Východného partnerstva pre prevenciu, pripravenosť a reakciu na prírodné a človekom spôsobené katastrofy, ktorej celkovým cieľom je prispievať k mieru, stabilite, bezpečnosti a prosperite krajín Východného partnerstva a chrániť životné prostredie, obyvateľstvo, kultúrne dedičstvo, zdroje a infraštruktúru tohto regiónu posilňovaním pružnosti, pripravenosti, a reakcie na prírodné a človekom spôsobené katastrofy, a aby v tejto iniciatíve pokračovali aj po roku 2014;
39. zdôrazňuje význam energetickej bezpečnosti pri formovaní bezpečnostného prostredia v regióne; naliehavo vyzýva na ďalšiu činnosť smerom k integrácii energetických trhov EÚ a partnerských krajín z východnej Európy, opakovane zdôrazňuje význam južného koridoru zemného plynu a jeho hlavných transkaspicko-čiernomorských energetických projektov v rámci iniciatívy južného koridoru zemného plynu pre dosiahnutie zníženia závislosti od dovozu energie od dodávateľov dominantných na trhu a vyzýva EÚ, aby uľahčovala a podporovala diverzifikáciu dodávok plynu, čo povedie k užšej spolupráci a prepojeniu medzi EÚ a partnerskými krajinami z východnej Európy;

40. vyzýva na podporu regionálnej spolupráce a dobrých susedských vzťahov a na pomoc pri rozvoji regionálnych synergií a reakcií na osobitné geografické, hospodárske, bezpečnostné, environmentálne a sociálne výzvy krajín východného susedstva, a tiež na pomoc v ich vzťahu s EÚ; v tejto súvislosti vyzýva na hlbšiu spoluprácu v oblasti odvetvových politík, napríklad v oblasti vzdelávania, mládeže, migrácie, zdravotnej starostlivosti a dopravy;
 41. odporúča, aby partnerské krajiny z východnej Európy zintenzívnili spoluprácu pri riadení hraníc a migračných tokov v regióne aproximáciou alebo vypracovaním spoločných noriem s EÚ a bojom proti obchodovaniu s ľuďmi pri súčasnom zaručení rešpektovania práv migrantov;
 42. poveruje svojich podpredsedov, aby toto uznesenie postúpili predsedovi Európskeho parlamentu, Rade, Komisii, podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, osobitnému zástupcovi EÚ pre Zakaukazsko, Európskej službe pre vonkajšiu činnosť, vládam a parlamentom členských štátov EÚ, partnerským krajinám z východnej Európy a Ruskej federácii.
-

UZNESENIE ⁽¹⁾**o aproximácii vnútroštátnych právnych predpisov krajín Východného partnerstva s právnymi predpismi EÚ v hospodárskej oblasti**

(2013/C 338/02)

PARLAMENTNÉ ZHROMAŽDENIE EURONEST,

- so zreteľom na spoločné oznámenie podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 25. mája 2011 s názvom Nová reakcia na meniace sa susedstvo (COM(2011)0303),
- so zreteľom na vývoj európskej susedskej politiky (ESP) od roku 2004, a najmä na správy Komisie o dosiahnutom pokroku v jej vykonávaní,
- so zreteľom na akčný plán, ktorý bol prijatý spoločne s Arménskom, Azerbajdžanom, Gruzínskom a Moldavskom, a so zreteľom na program pridruženia s Ukrajinou;
- so zreteľom na závery zo zasadnutia ministrov zahraničných vecí krajín Východného partnerstva, ktoré sa konalo 13. decembra 2010,
- so zreteľom na spoločné vyhlásenia zo samitu Východného partnerstva, ktorý sa uskutočnil 7. mája 2009 v Prahe, a zo samitu Východného partnerstva, ktorý sa uskutočnil 29. – 30. septembra 2011 vo Varšave,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1638/2006 z 24. októbra 2006, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia zriaďujúce nástroj európskeho susedstva a partnerstva (ENPI) ⁽²⁾, a na návrh Európskej komisie Európskemu parlamentu a Rade, ktorým sa stanovuje nástroj európskeho susedstva (ENI) ⁽³⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenia zo 14. decembra 2011 o revízii európskej susedskej politiky ⁽⁴⁾, zo 7. apríla 2011 o revízii východnej dimenzie európskej susedskej politiky ⁽⁵⁾ a z 3. júla 2012 o obchodných aspektoch Východného partnerstva ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na uznesenie Parlamentného zhromaždenia EURONEST prijaté 3. apríla 2012 s názvom Obchodné dohody medzi EÚ a krajinami Východného partnerstva vrátane prehĺbených a komplexných zón voľného obchodu a pomoci EÚ v tejto oblasti, ktoré pripravil stály výbor Parlamentného zhromaždenia EURONEST pre hospodársku integráciu, aproximáciu právnych predpisov a konvergenciu s politikami EÚ,
- so zreteľom na svoj ustanovujúci akt z 3. mája 2011,
- so zreteľom na rokovací poriadok,
- A. keďže aproximácia právnych predpisov v hospodárskej oblasti nepredstavuje cieľ sám o sebe, ale je dôležitým krokom smerom k posilnenej hospodárskej spolupráci v prospech všetkých krajín Východného partnerstva a EÚ; keďže zavádzanie legislatívnych a regulačných systémov, noriem a metód certifikácie, ktoré sú v súlade s tými, ktoré platia v EÚ, tieto krajiny takisto priblíži k normám a hodnotám EÚ;

⁽¹⁾ Prijaté v Bruseli 28. mája 2013.⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 310, 9.11.2006, s. 1.⁽³⁾ 2011/0405(COD), 07.12.2011⁽⁴⁾ Prijaté texty, P7_TA(2011)0576.⁽⁵⁾ Prijaté texty, P7_TA(2011)0153.⁽⁶⁾ Prijaté texty, P7_TA(2012)0276.

- B. keďže zblížovanie s hospodárskymi normami EÚ vytvorenými v súlade s cieľmi spoločného záujmu a špecifikami jednotlivých krajín podporí úsilie krajín Východného partnerstva o dosiahnutie vyváženej a udržateľnej rastu, vysokej úrovne zamestnanosti a sociálnej ochrany, hospodárskej a sociálnej súdržnosti, vysokých environmentálnych štandardov, lepšej životnej úrovne a lepšej kvality v živote v ich spoločstvách; keďže takisto vytvorí podmienky pre zvýšenie konkurencieschopnosti ich hospodárstiev, povzbudí investície, podporí obchod aj rozvoj podnikateľského fóra Východného partnerstva, ktoré vzniklo na fóre v Sopote v roku 2011;
- C. keďže v niektorých oblastiach nie je možné stanoviť jednotlivé fázy aproximácie, pretože súvisiace právne predpisy tvoria jednotný celok a prijatie iba jednej časti by nebolo účinné bez prijatia zvyšných častí;
- D. keďže ide o komplexný, dynamický a postupný proces, ktorý si vyžaduje vytvorenie a prispôbenie inštitúcií a štruktúr a s ktorým sa spájajú zásadné zmeny zodpovednosti príslušných vnútroštátnych administratívnych systémov, súkromného sektora a občianskej spoločnosti;
- E. keďže jednotlivé krajiny Východného partnerstva sa nachádzajú v rôznych fázach procesu hospodárskej konvergenzie s EÚ, existujú výrazné rozdiely, pokiaľ ide o počet a typ právnych predpisov, ktoré boli doteraz harmonizované, aj o všeobecný prístup každej krajiny k tomuto procesu;
- F. keďže proces aproximácie právnych predpisov v hospodárskej oblasti by mal podľa okolností postupovať súbežne s aproximáciou právnych predpisov, ktoré sa spájajú s rokovaniami o rozsiahlych a komplexných zónach voľného obchodu;
- G. keďže táto aproximácia právnych predpisov je otvoreným, postupným procesom, ktorý zahŕňa ďalšie zblížovanie a mohol by v budúcnosti viesť k harmonizácii;

Plánovanie a vykonávanie krajinami Východného partnerstva a ich záväzky

1. uznáva, že krajiny Východného partnerstva vyvinuli úsilie o aproximáciu právnych predpisov už v rámci dohôd o partnerstve a spolupráci, a vyzýva ich, aby tento proces posilnili v rámci budúcich dohôd o pridružení; pripomína, že by v primeranej lehote mohli byť prijaté ďalšie kroky prehĺbujúce hospodársku integráciu s cieľom priblížiť sa k vytvoreniu hospodárskej oblasti EÚ – Východné partnerstvo, ako je stanovené v spoločnom vyhlásení z varšavského summitu Východného partnerstva;
2. nabáda každú krajinu Východného partnerstva, ktorá tak ešte neurobila, aby prijala pracovný program, v ktorom stanoví harmonogram pre aproximáciu právnych predpisov vrátane konsolidovanej kapitoly o aproximácii právnych predpisov v hospodárskej oblasti, a to na základe záväzkov, ktoré daná krajina prijala v rámci dohôd, ktorými sa riadia jej dvojstranné vzťahy s EÚ v hospodárskej oblasti; odporúča vytvorenie komplexných legislatívnych stratégií, ktoré odrážajú záujmy a priority danej krajiny, jej sociálnu, ekonomickú a politickú situáciu a činnosť, ktorú doteraz vykonala v tejto oblasti;
3. vyzýva krajiny Východného partnerstva, aby si stanovili vlastné odvetvové priority a definovali súvisiace kľúčové otázky; vyzýva ich, aby uviedli, s akými konkrétnymi ťažkosťami sa stretávajú v procese aproximácie právnych predpisov, a aby spolu s EÚ vytvorili stratégie, ktoré im ich umožnia zvládnuť; súčasne ich naliehavo vyzýva, aby zohľadnili odporúčania EÚ, ktoré sa týkajú konkrétnych krokov, ktoré by mali prijať na riešenie najväčších výziev, ktoré sa objavili v jednotlivých postupoch aproximácie právnych predpisov v hospodárskej oblasti;
4. vyzýva krajiny Východného partnerstva, aby upravili poradie a tempo svojich programov na aproximáciu právnych predpisov, a tak posilnili a upevnili svoje makroekonomické reformy a ich stabilitu; považuje aproximáciu právnych predpisov za dlhodobý cieľ, ktorý by mal byť súčasťou ich hospodárskych programov;
5. zdôrazňuje, že bez nevyhnutných inštitucionálnych zmien a riadneho vykonávania by aproximácia zákonov mohla viesť k obyčajnému preberaniu predpisov a nemuselo by dôjsť k splneniu prijatých záväzkov; zdôrazňuje, že na dosiahnutie požadovaného ekonomického vplyvu je potrebné pristúpiť k skutočnej, a nie iba formálnej harmonizácii, ktorá bude prínosná pre všetkých;

6. uznáva, že hlavnou výzvou pre krajiny Východného partnerstva nie je natoľko harmonizácia právnych textov, ako skôr transformácia a prispôbenie ich správy, justičných systémov a spoločenských podmienkam, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby právne predpisy boli účinné a dobre vykonávané; domnieva sa, že by krajiny Východného partnerstva mali vytvoriť správne podmienky na uplatňovanie týchto právnych predpisov; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je potrebné prijať ciele administratívne opatrenia zamerané na budovanie kapacít vládnych štruktúr, národného parlamentu, súdneho systému a súkromného sektora každej krajiny;
7. v tejto súvislosti naliehavo vyzýva krajiny Východného partnerstva, aby zriadili a konsolidovali primerané administratívne a organizačné štruktúry, ktoré umožnia účinne vykonávať a posilniť prijaté právne predpisy, a aby prípadne vytvorili koordinačné a monitorovacie mechanizmy, ktoré urýchlia proces zblížovania; zdôrazňuje, že vytvorenie orgánov presadzovania práva je kľúčové na zabezpečenie riadneho vykonávania právnych predpisov;
8. zdôrazňuje, že v tomto procese sú dôležité reformy súdnictva a boj proti korupcii; pripomína, že jednou z podmienok pre decentralizovaný hospodársky systém je dobre fungujúci súdny systém, ktorý by mal poskytovať dostatočne rýchly prístup k spravodlivosti pre jednotlivcov i pre súkromné právne subjekty;
9. zdôrazňuje význam procesu vízovej liberalizácie, ktorý v krajinách Východného partnerstva nielenže pomáha presadzovať najvyššie normy, ale zlepšuje aj podnikateľské prostredie, ktoré je nevyhnutné pre úspešnú aproximáciu právnych predpisov v hospodárskej oblasti;
10. naliehavo vyzýva krajiny Východného partnerstva, aby pre hospodárske subjekty zabezpečili právnu istotu a transparentnosť tým, že vytvoria systém právnych a obchodných predpisov;
11. podporuje stanovenie špecifických technických a odborných subjektov v súkromnom a verejnom sektore, čím by sa mohlo zabezpečiť okrem iného monitorovanie vykonávania príslušných právnych predpisov a ekonomických procesov ako celku verejnosťou; v tomto smere poukazuje na potrebu transparentnosti regulačného procesu prostredníctvom konzultácií s verejnosťou a pravidelného posudzovania vplyvu a nezávislého hodnotenia výsledkov politik;
12. zdôrazňuje význam zapojenia občianskej spoločnosti a mimovládnych organizácií do podpory aproximácie právnych predpisov v hospodárskej oblasti a je presvedčený, že EÚ by ich mala plne podporovať odovzdávaním skúseností a know-how Únie a využívaním finančných nástrojov;
13. zdôrazňuje význam sociálneho rozmeru aproximácie právnych predpisov v ekonomickej oblasti, a to najmä v prípadoch, keď tieto predpisy majú vplyv na také oblasti, ako sú sociálne politiky a politiky ochrany životného prostredia a ochrany spotrebiteľa; zdôrazňuje, že je potrebný komplexnejší prístup, ktorým sa zohľadní potreba zvýšiť počet kvalifikovaných pracovných síl s garantovanými pracovnými právami, čo prispeje k úspechu hospodárskych reforiem;
14. vyzýva EÚ a krajiny Východného partnerstva, aby plne využívali platformu 2 Východného partnerstva (hospodárska integrácia a konvergencia s politikami EÚ), ktorou sa zvyšuje hodnota procesu dvostranných konzultácií a umožňuje vymieňať si informácie a najlepšie postupy;
15. zdôrazňuje svoju úlohu pri monitorovaní, uľahčovaní a podpore procesu aproximácie vnútroštátnych právnych predpisov v krajinách Východného partnerstva s právnymi predpismi EÚ v hospodárskej oblasti;

Prístup EÚ k aproximácii právnych predpisov v hospodárskej oblasti: finančná a technická pomoc a monitorovanie vykonávania

16. vyzýva EÚ, aby zvýšila rozpočet na podporu krajín Východného partnerstva v budúcom viacročnom finančnom rámci na obdobie 2014 – 2020; víta zámer Komisie vyvinúť druhú generáciu hlavných iniciatív Východného partnerstva a vyzýva, aby boli na summite vo Vilniuse prijaté nové, viditeľné iniciatívy týkajúce sa dôležitých oblastí spolupráce v rámci Východného partnerstva s cieľom podporiť rozvoj hospodárskej spolupráce;

17. vyzýva Komisiu, aby podporovala proces liberalizácie vízového režimu s krajinami Východného partnerstva, čo je nevyhnutný krok na dosiahnutie konečného cieľa bezvízového styku;
18. zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť, aby sa uplatňovala zásada „viac za viac“, pretože je dôležitým nástrojom na podporu pokroku v krajinách Východného partnerstva, pokiaľ ide o súlad s normami a hodnotami EÚ;
19. verí, že napriek skutočnosti, že každá krajina Východného partnerstva si môže sama zvoliť svoje priority, pokiaľ ide o jednotlivé sektory, EÚ by mala odporučiť, aké opatrenia by sa mali začať riešiť ako prvé, a navrhnúť kľúčové opatrenia v každom sektore, pričom by mala vychádzať z toho, že niektoré oblasti, ako je právo obchodných spoločností, by mali byť považované za základné súčasti modernej ekonomiky;
20. vyzýva EÚ, aby poskytla krajinám Východného partnerstva pomoc pri plánovaní stratégií postupnej aproximácie a účinného vykonávania a presadzovania príslušných právnych predpisov, najmä pokiaľ ide o poradie, v akom sa vykoná aproximácia jednotlivých oblastí právnych predpisov, a podmienky nevyhnutné na ich vykonávanie; zároveň zdôrazňuje, že EÚ by mala vziať do úvahy špecifické hospodárske podmienky jednotlivých krajín Východného partnerstva, najmä ak môžu ovplyvniť poradie oblastí, v akom by mal každý štát uskutočniť aproximáciu; v tejto súvislosti poukazuje na plodnú prácu poradnej skupiny EÚ a naliehavo žiada Komisiu, aby aj naďalej rozvíjala túto formu pomoci v spolupráci s krajinami a partnermi;
21. poukazuje na potrebu väčšej koordinácie existujúcej pomoci EÚ; poukazuje na to, že túto podporu je potrebné posilniť a doplniť tam, kde je to potrebné, a mala by byť koherentnejšia; zdôrazňuje, že treba venovať osobitnú pozornosť dosiahnutiu užšej koordinácie technickej pomoci členských štátov a využitiu jej potenciálu; v tejto súvislosti nalieha na členské štáty, najmä na tie členské štáty, ktoré prednedávnom prešli postupom aproximácie právnych predpisov (väčšina nových členských štátov), aby prispeli aktívnejšie svojimi skúsenosťami a osvedčenými postupmi;
22. odporúča budúce zriadenie úradu pre výmenu informácií (príkladom môže byť úrad zriadený Komisiou a podporovaný programom PHARE s účasťou viacerých krajín); poukazuje na to, že úrad by mal uľahčiť poskytovanie podpory a vytvorenie databázy a slúžiť ako clearingové miesto, v ktorom by k žiadostiam o pomoc priradovalo dostupné poradenstvo a expertízu;
23. konštatuje, že aproximáciu právnych predpisov by bolo potrebné uskutočňovať a podporovať na základe špeciálnych a cielených opatrení technickej pomoci; zdôrazňuje potrebu brať na zreteľ, že zdroje na aproximáciu sú obmedzené v EÚ i v krajinách Východného partnerstva, a preto by mali byť zamerané na tie oblasti, kde budú mať najväčší vplyv;
24. vyzýva EÚ, aby aj naďalej poskytovala podporu rozvoju inštitucionálnych kapacít v krajinách Východného partnerstva na prípravu potrebných právnych predpisov; podporuje väčšie využívanie významných nástrojov EÚ v tejto oblasti, napríklad programu technickej pomoci a výmeny informácií (TAIEX), programu komplexného budovania inštitúcií, twiningových programov a ďalších; počíta s posilnením programu komplexného budovania inštitúcií v nových finančných výhladoch;
25. vyzýva EÚ, aby zdôraznila, že právne úpravy je potrebné robiť efektívne, aby príslušné spoločnosti získali viac výhod a dosiahli ďalšiu harmonizáciu s normami EÚ; zdôrazňuje preto, že po prijatí právnych predpisov na vnútroštátnej úrovni by malo byť zabezpečené primerané monitorovanie vykonávania a presadzovania EÚ;
26. konštatuje, že by sa mala podporovať aproximácia v iných oblastiach spojených s oblasťou hospodárstva, ako je napríklad sociálna politika a politika v oblasti životného prostredia, ktorá sa môže stať predmetom samostatných iniciatív, domnieva sa, že EÚ by sa mala usilovať o zabezpečenie integrovaného prístupu so zreteľom na to, že hospodársky a sociálny rozvoj sú vzájomne prepojené;

27. vyzýva EÚ, aby pripravila súbor podrobných odporúčaní pre krajiny Východného partnerstva týkajúcich sa postupu aproximácie právnych predpisov a implementácie v každej oblasti (napríklad formou bielej knihy), konštatuje, že odporúčania by mali byť informatívneho a konzultatívneho charakteru;
 28. domnieva sa, že EÚ by mala vziať do úvahy konkrétne okolnosti každej krajiny Východného partnerstva, ako aj stupeň vývoja, v ktorom sa nachádza v porovnaní s ostatnými krajinami Východného partnerstva v kontexte politiky hospodárskej integrácie, harmonizácie právnych predpisov a ich vykonávania, a pripravenosť k ďalšej spolupráci, a odporúča EÚ, aby prijala opatrenia na základe individuálnych prístupov a rešpektovania prání a záujmov jednotlivých krajín v rámci Východného partnerstva;
 29. poveruje svojich spolupredsedov, aby postúpili toto uznesenie predsedovi Európskeho parlamentu, Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Európskej službe pre vonkajšiu činnosť a vládam a parlamentom členských štátov EÚ a krajinám Východného partnerstva.
-

UZNESENIE ⁽¹⁾**o energetickej bezpečnosti v súvislosti s trhom s energiou a harmonizáciou medzi východoeurópskymi partnerskými krajinami a členskými štátmi Európskej únie**

(2013/C 338/03)

PARLAMENTNÉ ZHROMAŽDENIE EURONEST,

- so zreteľom na ustanovujúci akt Parlamentného zhromaždenia EURONEST z 3. mája 2011,
- so zreteľom na závery samitu Východného partnerstva, ktorý sa konal 29. – 30. septembra 2011 vo Varšave,
- so zreteľom na vyhlásenie účastníkov samitu južného koridoru, ktorý sa konal 8. mája 2009 v Prahe,
- so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 25. novembra 2010 s názvom Na ceste k novej energetickej stratégii pre Európu na roky 2011 – 2020,
- so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 12. júna 2012 s názvom Zapájanie sa do spolupráce s partnermi za našimi hranicami v oblasti energetickej politiky: strategický prístup k bezpečným, udržateľným a konkurencieschopným dodávkam energie,
- so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2007 s názvom Smerovanie k spoločnej európskej zahraničnej politike v oblasti energie (2007/2000(INI)),
- so zreteľom na závery zasadnutia Rady Európskej únie, ktoré sa uskutočnilo 24. novembra 2011, o posilnení vonkajšieho rozmeru energetickej politiky EÚ,
- so zreteľom na spoločné oznámenie vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisie z 15. mája 2012 s názvom Východné partnerstvo: Plán opatrení na obdobie do samitu 2013,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 13. novembra 2008 o druhom strategickom preskúmaní energetickej politiky,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 17. novembra 2010 s názvom Priority energetickej infraštruktúry na rok 2020 a ďalšie roky – Koncepcia integrovanej európskej energetickej siete a na uznesenie Európskeho parlamentu z 5. júla 2011 o prioritách energetickej infraštruktúry na rok 2020 a ďalšie roky,

⁽¹⁾ Prijaté v Bruseli, Belgicko, 28. mája 2013.

- so zreteľom na oznámenie Komisie z 7. septembra 2011 o zabezpečení dodávok energie a medzinárodnej spolupráci – „Energetická politika EÚ: budovanie vzťahov s partnermi za hranicami EÚ“,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 15. novembra 2012 s názvom V záujme lepšieho fungovania vnútorného trhu s energiou,
 - so zreteľom na dokumenty o vnútroštátnych stratégiách Arménska, Azerbajdžanu, Bieloruska, Gruzínska, Moldavska a Ukrajiny v oblasti energetiky do roku 2020 a 2030,
 - so zreteľom na pracovný program Východného partnerstva na roky 2012 – 2013 a jeho platformy 3 pre oblasť energetickej bezpečnosti,
 - so zreteľom na uznesenie Parlamentného zhromaždenia EURONEST z 3. apríla 2012 s názvom Energetická bezpečnosť, energia z obnoviteľných zdrojov, energetická efektívnosť a energetická infraštruktúra: vývoj v rámci Východného partnerstva a krajín EÚ,
 - so zreteľom na výročnú správu o činnosti Energetického spoločenstva za rok 2011, ktorá bola predložená Európskemu parlamentu a národným parlamentom, a na výročnú správu z 1. septembra 2012 o vykonávaní *acquis* v zmysle Zmluvy o založení Energetického spoločenstva,
- A. keďže zámerom Východného partnerstva je posilnenie energetickej bezpečnosti prostredníctvom spolupráce, pokiaľ ide o dlhodobú, stabilnú a bezpečnú dodávku a prenos energie, a to aj prostredníctvom lepšej právnej regulácie, energetickej účinnosti a rozsiahlejšieho využívania obnoviteľných zdrojov energie;
- B. keďže celosvetové problémy v oblasti energetiky a životného prostredia si vyžadujú rozvoj spoločných stratégií založených na spolupráci na medzinárodnej úrovni; keďže EÚ a východoeurópski partneri čelia spoločným politickým problémom, pokiaľ ide o znižovanie emisií v energetickom odvetví a zabezpečenie správnej rovnováhy medzi rôznymi súčasnými zdrojmi energie, zabezpečenie spoľahlivých a bezpečných dodávok a racionalizáciu spotreby energie, najmä prostredníctvom zvyšovania energetickej účinnosti;
- C. keďže úloha zákonodarcov pri formovaní politík a pravidiel v oblasti energetiky a rámcových podmienok pre trhy s energiou je rozhodujúca na účinné využívanie domácich zdrojov s cieľom zabezpečiť dostupné ceny energie, dosiahnuť výrazné zníženie vplyvu výroby a spotreby energie na klímu a životné prostredie a zaviesť spravodlivé obchodné vzťahy;
- D. keďže členské štáty EÚ a východoeurópski partneri budú od seba v budúcnosti navzájom viac závislí a zúčastňujú sa v rámci Východného partnerstva na zmysluplnom dialógu o rozvoji energetických politík s cieľom naplniť energetické potreby budúcnosti; keďže budúce dvojstranné dohody o pridružení medzi EÚ a príslušnými východoeurópskymi partnermi vrátane dohôd o komplexných a úplných zónach voľného obchodu budú obsahovať významnú energetickú zložku s cieľom uľahčiť obchodovanie s energiou;
- E. keďže regionálny dialóg o energetickej politike v rámci Východného partnerstva sa v posledných rokoch zintenzívnil a zahŕňa zblížovanie trhov s energiou, diverzifikáciu dodávok a prenosu energie a rozvoj udržateľných zdrojov energie, ako aj infraštruktúry v spoločnom záujme a záujme regiónu;

- F. keďže trhy s energiou v rámci EÚ a východoeurópskych partnerských krajín sa v jednotlivých krajinách navzájom veľmi líšia, hoci väčšina z nich je dedičstvom dominantného postavenia verejných prevádzkovateľov v oblasti dodávok a distribúcie energie; keďže ceny a zdroje energie, ktoré majú vplyv na politické rozhodovanie, sa v jednotlivých členských štátoch a východoeurópskych partnerských krajinách môžu výrazne líšiť; keďže energetické hospodárstvo väčšiny krajín z východnej Európy a južného Kaukazu bolo zviazané s bývalým Sovietskym zväzom a tieto krajiny sú v oblasti spotreby ropy a zemného plynu stále veľmi závislé od dovozu z Ruskej federácie;
- G. keďže trhy s energiou vo viacerých členských štátoch EÚ a vo väčšine východoeurópskych partnerských krajín ostávajú naďalej koncentrované, s príliš obmedzeným počtom dodávateľov energie a prevádzkovateľov prenosovej a distribučnej siete; keďže minulé politiky sa výrazne sústreďovali na zvyšovanie dodávok energie a menej na dopyt;
- H. keďže EÚ si stanovila cieľ dokončiť do roku 2014 úplne integrovaný vnútorný trh s energiou, ktorý má byť rozhodujúcim nástrojom všeobecnej stratégie posilnenia hospodárskej konkurencieschopnosti EÚ pri súčasnom smerovaní k prechodu na hospodárstvo s nízkou produkciou emisií, a je odhodlaná tento cieľ dosiahnuť;
- I. keďže v EÚ sa uskutočňuje liberalizácia trhu s elektrickou energiou a plynom vykonávaním tretieho balíka právnych predpisov EÚ v oblasti energetiky, ktorý bol prijatý v roku 2009 a v ktorom sa za kľúčové prvky považuje rozdelenie (alebo oddelenie) podnikov na prenos a dodávku energie a zásada prístupu tretích strán, pričom tieto prvky zaručujú dodávateľom plynu a elektrickej energie právo na prístup k prenosovej sústave za nediskriminačných podmienok; keďže postupné budovanie liberalizovaných trhov prinieslo členským štátom prospech z nárastu obchodu s energiou a väčšie zblížovanie veľkoobchodných cien energie, a to aj napriek pretrvávajúcim problémom s plným vykonávaním uvedeného balíka na nadnárodnej a vnútroštátnej úrovni;
- J. keďže spolupráca a zblížovanie v oblasti právnej regulácie sú nevyhnutným predpokladom smerovania k ďalšej integrácii a vzájomnému prepojeniu trhov s energiou a rozvoja obchodných vzťahov medzi prevádzkovateľmi energetických služieb v EÚ a východoeurópskych partnerských krajinách za spravodlivých a spoľahlivých podmienok; keďže harmonizácia technických a prevádzkových predpisov upravujúcich fungovanie trhov s elektrickou energiou a plynom v Európe si vyžaduje ďalšiu inštitucionálnu spoluprácu;
- K. keďže Zmluva o energetickej charte, ktorej signatármi sú všetky členské štáty a východoeurópski partneri, predstavuje medzinárodné fórum pre spoluprácu v oblasti energetiky a zohráva dôležitú úlohu pri budovaní medzinárodných právnych základov energetickej bezpečnosti na základe zásad otvorených a konkurencieschopných trhov a trvalo udržateľného rozvoja; keďže Zmluvou o Energetickom spoločenstve sa položil základ na ustanovenie plne integrovaného regionálneho trhu s energiou s prihliadnutím na udržateľný rast a investície medzi EÚ a deviatimi zmluvnými stranami z juhovýchodnej a východnej Európy;
- L. keďže na poskytnutie finančnej pomoci EÚ východoeurópskym partnerom v sektore energetiky sa vyčlenil rozpočet vo výške 271 miliónov EUR v rámci nástroja európskej susedskej politiky na roky 2007 – 2011 vrátane programu medzinárodnej energetickej spolupráce INOGATE a investičného nástroja európskej susedskej politiky, vďaka čomu sa uľahčilo pridelovanie úverov Európskej investičnej banky a Európskej banky pre obnovu a rozvoj na výstavbu strategickej energetickej infraštruktúry;
- M. keďže krajiny východnej Európy produkujúce plyn hľadajú bezpečné a účinné trasy na priamy vývoz plynu do Európy, a preto môžu byť nútené prijať vysoké politické riziká vyplývajúce z ich geopolitickej situácie, čo by však prispelo k dlhodobej stabilite regiónu;

- N. keďže pre EÚ ako hlavného dovozcu energie je potrebná diverzifikácia zdrojov a dodávateľských trás; keďže pre krajiny Východného partnerstva vyrábajúce energiu je potrebná diverzifikácia spotrebiteľov;
- O. keďže EÚ sa usiluje o presadzovanie diverzifikácie dodávok plynu, budovanie dlhodobých vzťahov s krajinami v regióne východnej Európy, ktoré ťažia a prepravujú plyn, a zabezpečenie dodávok energie prostredníctvom podpory realizácie južného koridoru, čím vznikne spojenie trhu EÚ s jedným z najväčších ložísk plynu na svete;

Zavedenie súdržných postupov v energetických politikách EÚ a východoeurópskych partnerov

1. zdôrazňuje význam zavedenia trvalých a súdržných energetických stratégií v EÚ a východoeurópskych partnerských krajinách na smerovanie k energetickým systémom s nízkou produkciou emisií, ktoré majú obmedzený dosah na klímu a životné prostredie a podporujú bezpečnú, udržateľnú a cenovo dostupnú energiu v prospech spotrebiteľov energie;
2. vyzýva radu Európskej únie a vlády východoeurópskych partnerských krajín, aby zabezpečili jasné vymedzenie spolupráce v oblasti energetickej bezpečnosti ako priority v rámci Východného partnerstva a európskej susedskej politiky na roky 2014 – 2020; očakáva, že tretí samit Východného partnerstva, ktorý sa uskutoční v novembri 2013 vo Vilniuse, poskytne podnet na posilnenie spolupráce v energetickej oblasti v súlade s víziou kľúčových tém partnerstva, najmä rešpektovania demokracie a ľudských práv, politického pridruženía, hospodárskej integrácie a mobility občanov;
3. podporuje ciele a úsilie platformy Východného partnerstva pre energetickú bezpečnosť a odporúča, aby členské štáty EÚ a východoeurópski partneri podnikli kroky na zabezpečenie dôslednejšieho zapojenia do jej rozvíjajúcich sa činností, pokiaľ ide o integráciu európskych trhov s energiou, a plného využitia ich výhod; podporuje členské štáty EÚ a východoeurópskych partnerov, aby rozšírili svoje partnerstvo vymedzením spoločných postojov na medzinárodných fórach, akým je konferencia energetickej charty, a v iných medzinárodných orgánoch, ktoré sa zaoberajú energiou a klímou;
4. domnieva sa, že rozhodujúci význam má zabezpečenie dôslednosti a súdržnosti vonkajších vzťahov EÚ, pokiaľ ide o kľúčových výrobcov energie a tranzitné a spotrebiteľské krajiny, ako aj zavedenie koordinácie a spolupráce medzi členskými štátmi v súvislosti s rokovaniami o dohodách medzi členskými štátmi a dodávateľmi energie či tretími krajinami;
5. žiada preto zlepšenie transparentnosti a väčšie zapojenie EÚ do rokovaní o dohodách medzi členskými štátmi a tretími krajinami, keďže tieto dohody by takisto mohli mať vplyv na fungovanie vnútorného trhu EÚ s energiou;
6. pripomína rozhodnutie Rady Európskej únie zo 4. októbra 2012, ktorým sa ustanovuje mechanizmus výmeny informácií, pokiaľ ide o medzivládne dohody v oblasti energetiky medzi členskými štátmi a Komisiou; domnieva sa, že toto rozhodnutie prispeje k ďalšej koordinácii politik členských štátov a k spoločným opatreniam a solidarite; zdôrazňuje, že domáce a vonkajšie energetické politiky EÚ a východoeurópskych partnerov musia byť transparentné, aby sa vytvorilo ovzdušie spolupráce založené na vzájomnej dôvere a reciprocite;

7. uznáva hodnotu mechanizmu včasného varovania, ktorý EÚ a Ruská federácia vytvorili na zaručenie včasného vyhodnotenia potenciálnych rizík a problémov týkajúcich sa ruských dodávok energie do EÚ a na zabezpečenie rýchlej reakcie v prípade núdzovej situácie; zdôrazňuje však, že v prípade politických a obchodných sporov, ako aj z technických dôvodov, keď potenciálne prerušenie dodávok energie možno predvídať, by sa mala takáto možnosť oznámiť skôr, ako skutočne nastane; odporúča, aby EÚ a Ruská federácia začali dialóg zameraný na rozšírenie podobných mechanizmov na východoeurópskych partnerov a na vytvorenie spoločného rámca vzájomnej pomoci, solidarity a riešenia sporov v krízových prípadoch, ktoré môžu ohroziť dodávku energie do jedného alebo viacerých členských štátov či východoeurópskych partnerských krajín;

Rozvoj otvorenejšieho a harmonizovanejšieho regionálneho trhu s energiou

8. zdôrazňuje, že rozvoj otvoreného a integrovaného trhu s energiou medzi EÚ a jej východoeurópskymi partnermi je ekonomicky výhodný a napomáha posilnenie ich politických väzieb, hospodárskej integrácie a solidarity v rámci Východného partnerstva; zdôrazňuje v tejto súvislosti, že otvorenie hraníc medzi susednými krajinami vo východoeurópskom regióne by malo významný dosah na regionálne hospodárstvo a trhy s energiou, a to najmä poskytnutím väčších možností v oblasti prepravy energie a obchodu s energiou;
9. domnieva sa, že vonkajšia energetická politika EÚ by mala byť založená na zásadách solidarity, transparentnosti, subsidiarity, udržateľnosti a spolupráce, ako aj reciprocitu, trhového prístupu založeného na pravidlách a koordinácie medzi členskými štátmi EÚ a východoeurópskymi partnermi a na ich presadzovaní; zdôrazňuje potrebu koordinovaných spoločných opatrení v oblasti energetickej bezpečnosti, transparentnosti a vytvárania nových prepravných koridorov;
10. zdôrazňuje, že vytvorenie účinných trhov s energiou pri súčasnom prechode na hospodárstvo s nízkou produkciou emisií si bude vyžadovať rozsiahle investície do infraštruktúry v oblasti výroby, prenosu a distribúcie v súlade s cieľmi v oblasti klímy a energie do roku 2050; domnieva sa, že verejní a súkromní investori budú financovať ambiciózne dlhodobé projekty, ak sa trhy s energiou budú môcť opierať o stabilné, transparentné a harmonizované predpisy, ktoré zaručia spravodlivú hospodársku súťaž a zvýšia právomoci spotrebiteľov tak, aby mohli zohrávať aktívnu úlohu pri výbere dodávateľov a spôsobov poskytovania energie;
11. vyjadruje pevné presvedčenie, že harmonizácia predpisov pre trhy s energiou v EÚ a východoeurópskych partnerských krajinách je nevyhnutná na podporu hospodárskej súťaže a inovácií, zmiernenie rizika zneužívania dominantného postavenia na trhoch s dodávkou a distribúciou energie, uľahčenie cezhraničného obchodu a rozvoj zlučiteľných postupov, ktoré energetickým spoločnostiam umožnia fungovanie na nadnárodnej úrovni;
12. zastáva názor, že liberalizácia vnútroštátnych trhov s energiou vo východoeurópskych partnerských krajinách bude úspešná, len ak sa zavedie postupne, a že okamžitou prioritou by malo byť zabezpečenie dôveryhodného a transparentného riadenia zainteresovanými verejnými subjektmi v oblasti energetiky;
13. zdôrazňuje, že na fungujúcom konkurencieschopnom trhu sa v cenách energie odrážajú náklady na výrobu, prenos a distribúciu; uznáva environmentálny a sociálny rozmer energetickej politiky; odporúča, aby sa zaručila ochrana spotrebiteľa a dostupné ceny energie pre ohrozené kategórie spotrebiteľov;
14. dôrazne podporuje cieľ EÚ dosiahnuť 20 % podiel obnoviteľných zdrojov energie na jej spotrebe energie do roku 2020; zdôrazňuje v tejto súvislosti, že otvorenie trhov s energiou a podpora ich integrácie by mali veľmi uľahčiť účasť nových subjektov vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov;

15. domnieva sa, že obnoviteľné zdroje energie budú hospodársky čoraz konkurencieschopnejšie; domnieva sa, že stabilný, alebo aspoň predvídateľný regulačný rámec, ako aj hospodárska súťaž, podporujú investície v odvetví obnoviteľných zdrojov energie; vyzýva EÚ a východoeurópskych partnerov, aby pokračovali vo výmene skúseností a posilňovaní politického dialógu o prostriedkoch na presadzovanie obnoviteľných zdrojov energie na základe spoločných a súdržných prístupov a bez zbytočného zaťažovania štátnych rozpočtov; odporúča, aby členské štáty EÚ a východoeurópski partneri uľahčili zavedenie preferenčného prístupu k obchodu s energiou vyrábanou z obnoviteľných zdrojov, t. j. v rámci mechanizmov a podmienok ustanovených smernicou 2009/28/ES;
16. zdôrazňuje obrovský potenciál vykonávania acquis EÚ v oblasti energetickej účinnosti z hľadiska hospodárskeho rastu a dosahu na životné prostredie; zdôrazňuje v tejto súvislosti význam regulačného rámca v oblasti energetiky ako hybnej sily podnecujúcej posun trhu smerom k energeticky účinnejším výrobkom a službám, dopravným prostriedkom a budovám pri súčasnom presadzovaní zmeny správania občanov a firiem v oblasti spotreby energie; odporúča, aby členské štáty EÚ a východoeurópski partneri vypracovali stratégie energetickej účinnosti s realistickými cieľmi v oblasti úspor energie a vykonávania regulačných rámcov energetickej účinnosti;
17. odporúča, aby sa štátna pomoc v odvetviach energetiky sústredila na projekty energetickej bezpečnosti, budovanie strategickej energetickej infraštruktúry, rozvoj nových a zlepšovanie existujúcich udržateľných technológií a obnoviteľných zdrojov energie a zvyšovanie energetickej účinnosti; domnieva sa, že povinnosti verejnej služby týkajúce sa bezpečnosti dodávok energie musia byť pre zainteresované subjekty a prevádzkovateľov v oblasti energetiky transparentné;
18. zdôrazňuje, že EÚ a príslušní východoeurópski partneri musia zabezpečiť, aby bola ich spolupráca v energetickom odvetví v rámci budúcich dohôd o pridružení v súlade s pravidlami vnútorného trhu EÚ s cieľom zabezpečiť v budúcnosti prevádzkovateľom energetických služieb bezpečné a stabilné právne prostredie;
19. uznáva hodnotu Zmluvy o Energetickom spoločenstve, ktorou sa ustanovuje základ dlhodobého vytvárania plne integrovaného regionálneho trhu s energiou medzi EÚ a jej juhovýchodnými a východnými susedmi; zdôrazňuje rastúci záujem o Energetické spoločenstvo v celom východoeurópskom regióne, čoho dôkazom je pristúpenie Moldavska a Ukrajiny k zmluve v roku 2010 a 2011, ako aj účasť Arménska a Gruzínska ako pozorovateľov; zastáva názor, že spolupráca EÚ s Arménskom a Gruzínskom, a tiež s Azerbajdžanom a Bieloruskom, sa musí rozvíjať v súlade s cieľmi Zmluvy o Energetickom spoločenstve a na základe spoločného záujmu a osobitostí jednotlivých krajín;
20. odporúča predĺženie existencie Energetického spoločenstva po roku 2016 a posilnenie jeho rámca spolupráce vypracovaním operačného plánu, ktorý umožní modernizáciu energetických odvetví zmluvných strán spoločenstva a ďalší pokrok v oblasti harmonizácie predpisov na trhu s energiou, ako aj prispôbenie rozhodovacích a organizačných štruktúr Energetického spoločenstva budúcim úlohám;
21. zdôrazňuje, že zmluvné strany spoločenstva sa zaviazali vykonávať predpisy acquis EÚ týkajúce sa trhu s elektrickou energiou, obnoviteľných zdrojov energie, bezpečnosti dodávok, energetickej účinnosti a tretieho balíka právnych predpisov EÚ v oblasti energetiky; domnieva sa, že zmluvné strany by sa mali usilovať o aproximáciu svojich energetických regulačných rámcov s normami a predpismi EÚ a mali by zabezpečiť, aby boli nové dvojstranné dohody s tretími stranami v súlade s ich záväzkami v rámci zmluvy;

22. uznáva význam legislatívnej a technickej podpory, ktorú EÚ poskytuje ako pomoc východoeurópskym partnerom pri vykonávaní reforiem zameraných na aproximáciu s normami a predpismi EÚ; vyzýva EÚ, aby zachovala súčasnú výšku finančných prostriedkov určených na tento druh podpory v rámci budúceho nástroja európskej susedskej politiky na roky 2014 – 2020;
23. zdôrazňuje potrebu ďalšieho rozvoja výmeny skúseností a vytvárania sietí odborných spoločenstiev v oblasti regulačných politík a postupov medzi EÚ a východoeurópskymi partnermi; víta v tejto súvislosti vznik siete Energetického spoločenstva pre hospodársku súťaž, ktorá bola založená 23. novembra 2012 a ktorá má slúžiť ako platforma na presadzovanie spolupráce a výmeny skúseností v súvislosti s politikou hospodárskej súťaže, právnymi predpismi a presadzovaním acquis EÚ v oblasti hospodárskej súťaže v rámci Energetického spoločenstva; víta iniciatívu organizovať každoročné odborné semináre v rámci Výboru pre energetickú bezpečnosť Parlamentného zhromaždenia EURO-NEST;
24. berie na vedomie úspechy a pokrok, ktoré boli dosiahnuté pri vykonávaní pilotnej iniciatívy Východného partnerstva v oblasti energetiky, ktorej hlavné ciele zahŕňajú presadzovanie zblížovania trhov s elektrickou energiou; berie na vedomie existenciu rôznych stupňov vyspelosti trhov s elektrickou energiou vo východoeurópskych partnerských krajinách a odporúča vyvíjať ďalšie úsilie na presadzovanie liberalizácie trhov s elektrickou energiou;
25. zdôrazňuje význam posilnenia úlohy a nezávislosti vnútroštátnych regulačných orgánov v oblasti energetiky; vyzýva vnútroštátne regulačné orgány členských štátov a východoeurópskych partnerov na zintenzívnenie spolupráce prostredníctvom rozvoja spoločných programov odbornej prípravy a pravidelných výmen v rámci Agentúry pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky a Regionálneho združenia regulačných orgánov v oblasti energetiky;
26. víta opatrenia v rámci Dohovoru primátorov a starostov, ktorý spája 48 signatárskych miest z východoeurópskych partnerských krajín, ktoré sa zaviazali vykonávať udržateľné energetické politiky s cieľom splniť alebo prekročiť cieľ EÚ znížiť emisie oxidu uhličitého o 20 % do roku 2020 prostredníctvom zvýšenia energetickej účinnosti a rozvoja obnoviteľných zdrojov energie; zdôrazňuje rozhodujúcu úlohu miestnych orgánov ako výrobcov a regulátorov energie pri podpore zmien na trhu v oblasti mestského plánovania a mobility, energetickej účinnosti budov a presadzovania decentralizovaných a obnoviteľných zdrojov energie; odporúča zintenzívnenie činností v rámci Dohovoru primátorov a starostov ako platformy na výmenu a nástroja viacúrovňového riadenia v rámci Východného partnerstva a podporu EÚ pre tento dohovor;
27. domnieva sa, že rozvoj využívania nekonvenčných uhľovodíkových fosílnych zdrojov energie, najmä bridlicového plynu, na celosvetovej úrovni môže mať významný dosah na trhy v EÚ a východoeurópskych partnerských krajinách; odporúča, aby sa EÚ a východoeurópski partneri zapájali do výmeny poznatkov a odborných znalostí v rámci platformy Východného partnerstva pre energetickú bezpečnosť v súvislosti s politikami a nariadeniami, pokiaľ ide o ložiská nekonvenčného plynu v Európe, a vymieňali si osvedčené postupy s cieľom zabezpečiť ochranu ľudského zdravia, klímy a životného prostredia;
28. zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť, aby členské štáty EÚ a východoeurópski partneri uplatňovali najvyššie normy týkajúce sa ochrany životného prostredia a bezpečnosti pri budovaní a riadení energetickej infraštruktúry; vyzýva v tejto súvislosti EÚ a východoeurópskych partnerov na ďalší rozvoj spolupráce pri posilňovaní regulačného rámca pre jadrovú bezpečnosť;

29. odporúča, aby EÚ a východoeurópski partneri zabezpečili súčinnosť svojich činností v rámci Východného partnerstva, Energetického spoločenstva, Čiernomorskej synergie, iniciatívy z Baku a programu medzinárodnej energetickej spolupráce INOGATE;
30. zdôrazňuje potenciálne vzájomné výhody, ktoré môžu EÚ a východoeurópski partneri získať z plného rozvoja južného koridoru a pozitívneho dosahu politiky diverzifikácie, keďže sa tým umožnia konkurencieschopnejšie ceny energie v EÚ a východoeurópskych partnerských krajinách a zníži závislosť od dovozu energie od dodávateľov s dominantným postavením na trhu;

Posilnenie integrovaných a vzájomne prepojených energetických sietí

31. zdôrazňuje, že kapacita vzájomného prepojenia v oblasti energetiky medzi členskými štátmi EÚ a východoeurópskymi partnermi je nedostatočná a ostáva významnou prekážkou rozvoja konkurencieschopného integrovaného trhu v odvetviach elektrickej energie, ropy a plynu;
32. pripomína, že veľká závislosť od dovozu od dodávateľov s dominantným postavením na trhu sa môže využívať ako nástroj nátlaku v rámci zahraničnej politiky; zdôrazňuje v tejto súvislosti, že diverzifikácia dodávateľov a trás je mimoriadne potrebná na posilnenie geopolitickej nezávislosti a zabezpečenie skutočnej hospodárskej súťaže medzi zdrojmi plynu a ropy v rámci EÚ a východoeurópskych partnerských krajín;
33. domnieva sa, že hlavnú zodpovednosť za zabezpečenie financovania budúcich sietí a infraštruktúry by mali mať trhy a súkromní investori, kým verejné investície by mali zohrávať úlohu zvyšovania účinku súkromných finančných prostriedkov;
34. uznáva potrebu trvalých dodávok energie, ktoré sú bezpečné a spoľahlivé, za aktuálnu úlohu; zdôrazňuje, že spoľahlivé energetické služby sú súčasťou celosvetovej prosperity a poskytujú príležitosť na zlepšenie životnej úrovne, posilnenie produktivity priemyslu a konkurencieschopnosti na globálnom trhu a podporu hospodárskeho rastu a tvorby pracovných miest;
35. víta návrh Komisie týkajúci sa nariadenia, ktorým sa ustanovuje Nástroj „Spájame Európu“ ako nový integrovaný nástroj na investovanie do prioritnej infraštruktúry EÚ v oblasti dopravy, energetiky a telekomunikácií; zdôrazňuje, že pri plánovaní priorit EÚ v oblasti energetickej infraštruktúry je potrebné plne zohľadniť rozmer východného susedstva;
36. vyzýva EÚ a východoeurópskych partnerov, aby zintenzívnili politický dialóg na určenie spoločných priorit v oblasti diverzifikácie zdrojov a trás dodávky energie; odporúča, aby EÚ a východoeurópski partneri zahrnuli do plánovania energetickej infraštruktúry rozvoj tranzitných koridorov, najmä južného koridoru, vrátane transkaspických projektov prepravy energie a posilnenia alebo rozšírenia existujúcich tranzitných koridorov;
37. zdôrazňuje, že rozvoj transkaspického ropného a plynového koridoru a južného koridoru spolu s ďalším rozvojom ropovodov Baku – Tbilisi – Ceyhan a Baku – Supsa by mal spojiť krajiny strednej Ázie s Európou, a to hospodársky aj politicky, pričom by mal zároveň ponúknuť možnosti východoeurópskym krajinám ako spoľahlivým tranzitným partnerom;

38. zdôrazňuje úlohu čiernomorského regiónu z hľadiska diverzifikácie zdrojov a trás dodávky plynu do EÚ, ako aj potenciálu v oblasti obnoviteľných zdrojov energie vzhľadom na jeho geostrategickú polohu; pripomína osobitný význam rozvoja južného plynového koridoru, ako sa zdôrazňovalo v oznámení Komisie s názvom Priority energetickej infraštruktúry na rok 2020 a ďalšie roky – Koncepcia integrovanej európskej energetickej siete; odporúča, aby EÚ a východoeurópski partneri podnikli rozvoj projektov na prepravu energie a tranzitnej infraštruktúry;
 39. odporúča, aby EÚ a východoeurópski partneri podporovali projekty zamerané na modernizáciu infraštruktúry na prepravu plynu umožnením prepravy prostredníctvom spätného toku;
 40. zdôrazňuje, že nová infraštruktúra na účinný prenos elektrickej energie využívaním nových technológií, najmä inteligentných sietí a meračov, je kľúčovým prvkom rozvoja integrovanej siete pre elektrickú energiu a zvyšovania energetickej účinnosti;
 41. zdôrazňuje potrebu posilnenia výskumnej spolupráce medzi EÚ a východoeurópskymi partnerskými krajinami v oblasti výroby, prenosu a skladovania energie;
 42. vyzýva Komisiu, Agentúru pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER), Európsku sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrickú energiu (ENTSO-E) a Európsku sieť prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn (ENTSOG) na zintenzívnenie spolupráce a zapojenie partnerských subjektov z východoeurópskych partnerských krajín do vypracovania kódexov sietí a pravidiel interoperability pre infraštruktúru na prenos elektrickej energie a prepravu plynu;
 43. zdôrazňuje rozhodujúcu úlohu siete ENTSO-E, pokiaľ ide o príspevok k fungovaniu vnútorného trhu EÚ a cezhraničného obchodu prostredníctvom lepšieho riadenia európskej prenosovej sústavy pre elektrickú energiu; podporuje úsilie Moldavska a Ukrajiny o zvýšenie ich kapacity na prenos elektrickej energie s cieľom dosiahnuť vzájomné prepojenie ich elektrických sústav s európskou sústavou a vstup do siete ENTSO-E;
 44. pripomína, že rozvoj obnoviteľných zdrojov energie predstavuje problém pre súčasnú sieť infraštruktúry, keďže niektoré obnoviteľné zdroje produkujú kolísavé dodávky z množstva miestnych výrobných zariadení; vyzýva členské štáty EÚ a východoeurópskych partnerov, aby podporovali správne naplánované investície do vhodnej infraštruktúry pre energiu z obnoviteľných zdrojov s cieľom uľahčiť ich integráciu na trhu a podniknúť výskumnú činnosť týkajúcu sa vytvárania novej inovačnej kapacity na prenos a skladovanie elektrickej energie;
 45. poveruje svojich spolupredsedom, aby toto uznesenie postúpili predsedovi Európskeho parlamentu, Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokoj predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Európskej službe pre vonkajšiu činnosť a vládam a parlamentom členských štátov a východoeurópskych partnerských krajín.
-

UZNESENIE ⁽¹⁾**o boji proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu v krajinách Východného partnerstva**

(2013/C 338/04)

PARLAMENTNÉ ZHROMAŽDENIE EURONEST,

- so zreteľom na spoločné vyhlásenie zo samitu Východného partnerstva, ktorý sa uskutočnil 7. mája 2009 v Prahe,
- so zreteľom na spoločné vyhlásenie zo samitu Východného partnerstva, ktorý sa uskutočnil 29. – 30. septembra 2011 vo Varšave,
- so zreteľom na ustanovujúci akt Parlamentného zhromaždenia EURONEST z 3. mája 2011,
- so zreteľom na články 8 a 49 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
- so zreteľom na Lisabonskú zmluvu, ktorou sa mení Zmluva o Európskej únii a Zmluva o založení Európskeho spoločenstva, podpísanú v Lisabone,
- so zreteľom na oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade z 3. decembra 2008 s názvom Východné partnerstvo (COM(2008) 823),
- so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 25. mája 2011 s názvom Nová reakcia na meniace sa susedstvo,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. decembra 2007 s názvom Intenzívna európska susedská politika, zo 4. decembra 2006 Posilňovanie európskej susedskej politiky, z 12. mája 2004 Európska politika susedstva (strategický dokument) a z 1. marca 2003 Rozšírená Európa – susedstvo: nový rámec vzťahov s našimi východnými a južnými susedmi,
- so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 15. mája 2012 s názvom Východné partnerstvo: Plán opatrení na obdobie do samitu 2013,
- so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 15. mája 2012 s názvom Uplatňovanie novej európskej susedskej politiky (JOIN(2012) 14), na súvisiaci spoločný pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Vykonávanie európskej susedskej politiky v správe o regiónoch z roku 2011: Východné partnerstvo a na správy o pokroku regiónov z roku 2011 týkajúce sa Arménska, Azerbajdžanu, Gruzínska, Ukrajiny a Moldavskej republiky,
- so zreteľom na spoločné oznámenie Európskej komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 20. marca 2013 s názvom Európska susedská politika: upevňovanie partnerstva,
- so zreteľom na prebiehajúce dvojstranné rokovania o dohodách o pridružení medzi EÚ a Arménskom, Azerbajdžanom, Gruzínskom a Moldavskou republikou, ako aj na dohodu o partnerstve a spolupráci, ktorú v roku 1995 podpísali EÚ a Bielorusko, no nebola ratifikovaná,
- so zreteľom na predchádzajúce uznesenia Európskeho parlamentu o východnej dimenzii európskej susedskej politiky, ako aj o Arménsku, Azerbajdžane, Bielorusku, Gruzínsku, Moldavskej republike a Ukrajine,

⁽¹⁾ Prijaté v Bruseli 28. mája 2013.

- so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu zo 7. apríla 2011 o revízii východnej dimenzie európskej susedskej politiky ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. decembra 2011 o revízii európskej susedskej politiky ⁽²⁾,
 - so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 3. júla 2012 o obchodných aspektoch Východného partnerstva ⁽³⁾,
 - so zreteľom na uznesenie Parlamentného zhromaždenia Euronest z 3. apríla 2012 o posilnení občianskej spoločnosti v krajinách Východného partnerstva vrátane otázky spolupráce medzi vládou a občianskou spoločnosťou a otázky reforiem zameraných na posilnenie postavenia občianskej spoločnosti,
 - so zreteľom na Miléniovú deklaráciu Organizácie Spojených národov zo septembra 2000 a na rezolúciu Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov z 19. októbra 2010 s názvom Dodržanie sľubu: dosahovanie miléniových rozvojových cieľov,
 - so zreteľom na to, že rok 2010 bol v Európskej únii Európskym rokom boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu,
 - so zreteľom na rokovací poriadok,
- A. keďže pojem chudoba znamená stav, keď nedostatočný príjem a nedostatočné materiálne zdroje neumožňujú dôstojný život vrátane neprimeraného prístupu k základným službám, ako je zdravotná starostlivosť, bývanie, vzdelanie, a vylúčenia z pracovného trhu; keďže pojem sociálne vylúčenie má širší význam a často priamo súvisí s chudobou;
- B. keďže Východné partnerstvo ako osobitná dimenzia európskej susedskej politiky bolo založené na účely podporovania partnerských krajín z východnej Európy v ich úsilí pokračovať v udržateľných reformách, aby sa urýchlilo ich politické pridruženie a hospodárska integrácia s EÚ;
- C. keďže na druhom samite Východného partnerstva, ktorý sa uskutočnil 29. – 30. septembra 2011 vo Varšave, hlavy štátov a predsedovia vlád a zástupcovia Arménska, Azerbajdžanu, Gruzínska, Moldavskej republiky a Ukrajiny, ako aj zástupcovia Európskej únie opätovne potvrdili svoje záväzky, pokiaľ ide o ciele a pokračujúce uplatňovanie Východného partnerstva;
- D. keďže podpísaním dohôd o pridružení s Európskou úniou, a najmä prehĺbených a komplexných dohôd o voľnom obchode (DCFTA) sa môžu vytvoriť nové možnosti pre podnikateľov, medzinárodný obchod a rozvoj trhu;
- E. keďže výsledkom reštrukturalizácie verejných financií v postsovietskych krajinách vrátane krajín Východného partnerstva v súlade so zásadami trhového hospodárstva je prudké zníženie výdavkov na zdravie, vzdelanie a ďalšie sociálne programy, čo vedie k výraznému nárastu chudoby;
- F. keďže podľa správ Komisie o regiónoch z roku 2011 týkajúcich sa Arménska, Azerbajdžanu, Gruzínska, Moldavskej republiky a Ukrajiny žije vo viacerých týchto krajinách pod hranicou chudoby stanovenou pre danú krajinu viac ako 30 % populácie;
- G. keďže chudoba a sociálne vylúčenie v krajinách Východného partnerstva vzrástli okrem iného v dôsledku globálnej finančnej a hospodárskej krízy a najväčšie zasahujú najzraniteľnejšie skupiny, ako sú starší ľudia a osoby so zdravotným postihnutím;
- H. keďže podvýživa sa do veľkej miery stále dostatočne nezohľadňuje, nezaznamenáva a nerieši, pričom sa priamo spája s úrovňou chudoby a sociálneho vylúčenia v krajinách Východného partnerstva;

⁽¹⁾ Prijaté texty, P7_TA(2011)0153.

⁽²⁾ Prijaté texty, P7_TA(2011)0576.

⁽³⁾ Prijaté texty, P7_TA(2012)0276.

- I. keďže podvýživa má dlhodobé negatívne vplyvy a poškodzuje zdravý vývoj a celoživotnú produktivitu jednotlivcov, najmä detí, u ktorých vedie k poruchám učenia a pamäti, zníženému IQ a horšiemu prospechu v škole, ako aj k problémom so správaním počas detstva a dospievania;
- J. keďže hlboká chudoba môže viesť k vážnemu narušeniu ľudskej dôstojnosti, marginalizácii, diskriminácii a porušovaniu ľudských práv v nedemokratických krajinách;
- K. keďže chudoba detí môže viesť k marginalizácii aj k vylúčeniu a má negatívne dôsledky pri následnej integrácii do pracovného trhu a spoločenského života;
- L. keďže populácia v krajinách Východného partnerstva starne a odchod generácie silných ročníkov do dôchodku predstavuje významnú výzvu v súvislosti s účinnosťou reforiem, ako aj s hospodárskou stabilitou a rastom;
- M. keďže aj napriek tomu, že každá z krajín Východného partnerstva má iný prístup k boju proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, treba v záujme udržania ich konkurencieschopnosti, vytvárania pracovných miest a boja proti chudobe sústavne prijímať reformy;
- N. keďže Východné partnerstvo by sa malo zakladať na hlbšej hospodárskej integrácii medzi EÚ a jej partnermi a na podpore liberalizácie obchodu a investícií v krajinách Východného partnerstva s cieľom vytvoriť sieť rozvinutých a rozsiahlych zón voľného obchodu;
- O. keďže cieľom spolupráce v rámci Východného partnerstva je vytvoriť pozitívne účinky tým, že slúži ako platforma na výmenu názorov, nachádzanie spoločných stanovísk k súčasným globálnym problémom vrátane hospodárstva, obchodu, boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu a na posilňovanie väzieb medzi krajinami tohto regiónu a EÚ, ako aj medzi samotnými krajinami Východného partnerstva;
- P. keďže podpora obchodu, prístupu na pracovný trh, zdravotnej starostlivosti a základných sociálnych služieb je na zníženie chudoby nevyhnutná;
- Q. keďže sociálne služby, a najmä prístup k službám starostlivosti o deti, starších ľudí a iné závislé osoby sú nevyhnutné na dosiahnutie rovnocennej účasti žien a mužov na pracovnom trhu, vo vzdelávaní a v odbornej príprave;
- R. keďže mierovejšie, bezpečnejšie a stabilnejšie regióny a regióny bez konfliktov by posilnili udržateľný hospodársky a sociálny rozvoj dotknutých krajín, odstránili by prekážky regionálnej spolupráce a vytvorili by príležitosti na boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu v krajinách Východného partnerstva;
- S. keďže cieľom novej európskej susedskej politiky je podpora inkluzívneho hospodárskeho rozvoja, aby sa susedným krajinám EÚ umožnil udržateľný obchod, investície a rast ich hospodárstva, a zároveň sa znížili sociálne a regionálne nerovnosti a chudoba, vytvorili sa pre ich obyvateľstvo pracovné miesta a zabezpečila sa vyššia životná úroveň;

Politický záväzok v súvislosti so znížením chudoby

1. podnecuje všetky krajiny Východného partnerstva, aby uvažovali nad stanovením jednoznačných a ambiciózných cieľov v súvislosti so znížením chudoby;
2. vyzýva všetky krajiny Východného partnerstva, aby zabezpečili pridelenie nevyhnutných rozpočtových alebo alternatívnych zdrojov na boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu a uľahčili príslušným zainteresovaným stranám prístup k týmto zdrojom; vyzýva členské štáty EÚ, aby zabezpečili, že v ďalšom viacročnom finančnom rámci na obdobie 2014 – 2020 budú k dispozícii potrebné zdroje na financovanie vonkajšej činnosti Únie, a najmä programov Východného partnerstva;

3. podnecuje všetky krajiny Východného partnerstva, aby plne využívali finančné nástroje na podporu sociálnej a územnej súdržnosti s osobitným dôrazom na boj proti chudobe v mestách a na vidieku;
4. zdôrazňuje, že treba podporovať rodovú rovnosť a ekonomickú nezávislosť žien s osobitným dôrazom na to, že starším ženám hrozí vyššie riziko chudoby, pričom treba vziať do úvahy, že rozdiely v odmeňovaní žien a mužov a následne rozdiel v dôchodku žien a mužov predstavujú stále jeden z hlavných dôvodov, prečo sa ženy v neskoršom veku nachádzajú pod hranicou chudoby, podobne ako osamelí rodičia, ženy so zdravotným postihnutím a ženy z etnických menšín;
5. zdôrazňuje, že budúca hospodárska konkurencieschopnosť a prosperita krajín Východného partnerstva zásadne závisí od ich schopnosti plne využívať ich zdroje v oblasti pracovnej sily, k čomu patrí vyššia účasť žien na pracovnom trhu;
6. zdôrazňuje, že je dôležité bojovať proti chudobe ľudí s postihnutím tak, že sa im poskytne rovnaký prístup na pracovný trh, odstránia sa prekážky plného výkonu ich práv, vytvoria sa služby zodpovedajúce ich potrebám a umožní sa im rovnaký prístup k modernizovanej zdravotnej starostlivosti;
7. vyzýva krajiny Východného partnerstva, aby sa plne zaviazali k odstráneniu podvýživy, ktorá má ďalekosiahle zdravotné dôsledky a zvyšuje záťaž a náklady v súvislosti so starostlivosťou o jednotlivcov a spoločnosť;
8. vyzýva Európsku úniu, aby podnecovala krajiny Východného partnerstva pri riešení podvýživy detí a aktívnom znižovaní miery nedostatočného rastu a nedostatočnej hmotnosti u detí mladších ako päť rokov vytváraním verejno-súkromných partnerstiev v spojení so sociálnou zodpovednosťou podnikov; zdôrazňuje, že také prístupy, ako podporila Komisia v oznámení z 12. marca 2013 s názvom Zlepšenie výživy matiek a detí v rámci vonkajšej pomoci: politický rámec EÚ, prinášajú nielen priamy spoločenský a hospodársky prospech, ale majú aj dlhodobý vplyv na náklady spojené so zdravotnou starostlivosťou;

Boj proti chudobe prostredníctvom hospodárskeho rozvoja, obchodu a regionálnej integrácie

9. zdôrazňuje skutočnosť, že obchod predstavuje jeden z najúčinnějších spôsobov podpory hospodárskeho rastu, a zároveň kľúčový aspekt, pokiaľ ide o udržateľný rozvoj a zlepšenie hospodárskych a sociálnych podmienok v krajinách Východného partnerstva;
10. uznáva význam, ktorý má hospodársky rozvoj, uľahčenie obchodovania a integrácia krajín Východného partnerstva do svetového hospodárstva v boji proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu; poukazuje na to, že krajiny integrované do voľného obchodu vykazujú vysoký hospodársky rast a zlepšenie ukazovateľov chudoby;
11. podnecuje regionálnu integráciu medzi krajinami Východného partnerstva prostredníctvom rozvoja ich regionálneho trhu na základe rokovaní o regionálnych dohodách, ako aj o dvojstranných dohodách s Európskou úniou a ich vykonávania;
12. zdôrazňuje význam rokovaní o dohodách o pridružení vrátane prehĺbených a komplexných dohôd o voľnom obchode ako základného nástroja na podporu liberalizácie obchodu a odstránenia prekážok obchodovania v krajinách Východného partnerstva, a tým aj účinného a udržateľného boja proti chudobe;
13. vyzýva všetky krajiny Východného partnerstva, aby začlenili obchod do svojich stratégií rozvoja, lebo ide o silný hospodársky faktor, ktorý prispieva k zníženiu chudoby podporou regionálnej integrácie a spolupráce a účinnej správy ekonomických záležitostí, ako aj rozvojom ľudského kapitálu, podporou základných pracovných noriem a lepším prístupom k trhu (najmä pre ľudí vo vidieckych oblastiach);
14. poukazuje na to, že odstránenie prekážok obchodovania v spojení s vnútroštátnymi reformami by výrazne prispelo k udržateľnému hospodárskemu rozvoju a k boju proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu; zdôrazňuje, že účinok regionálnej integrácie sa zvýši, keď spolupráca prekračuje hranice a rozširuje sa na hlbšiu integráciu do svetového hospodárstva;

15. víta záväzkov väčšiny krajín Východného partnerstva, pokiaľ ide o dohody Svetovej obchodnej organizácie (WTO), ako pevný bod dôveryhodných vnútroštátnych politík súvisiacich s obchodom a ako impulz pre zlepšené regulačné a inštitucionálne obchodné prostredie;
16. vyzýva Európsku úniu a Európsku službu pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), aby prostredníctvom dodatočnej technickej a finančnej pomoci podporovali krajiny Východného partnerstva pri ich reformnom úsilí a úsilí o zvýšenie obchodných kapacít, a vyzýva Komisiu, aby zvážila, ako možno tieto ciele dosiahnuť;
17. zdôrazňuje, že povaha reforiem obchodnej politiky by mala odrážať osobitné podmienky v každej krajine Východného partnerstva a mali by sa uskutočniť ako výsledok vnútroštátneho dialógu, ktorý zahŕňa vládu, súkromný sektor a zástupcov pracovníkov a občianskej spoločnosti, a mali by prebiehať zároveň s makroekonomickými a inštitucionálnymi reformami, ktoré podporujú rast a ľudský rozvoj;
18. podporuje rozvoj medziodvetvového prístupu, ktorý umožňuje činnosť v niekoľkých súvisiacich politických oblastiach, ako napr. zamestnanosť, vzdelávanie, zdravie, mládež, bývanie a sociálna ochrana;

Boj proti chudobe prostredníctvom zamestnanosti, sociálnych služieb, vzdelávania a odbornej prípravy

19. poukazuje na to, že pri boji proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu sa treba zamerať na rast a zamestnanosť, ako aj na modernú a účinnú politiku sociálnej ochrany; zdôrazňuje, že prieskumy kvality života, ktoré uskutočnila nadácia Eurofound ⁽¹⁾, potvrdili, že jeden z najdôležitejších spôsobov zvyšovania kvality života obyvateľstva, ktorý zabezpečuje plné začlenenie do spoločnosti a sociálnu a územnú súdržnosť, je poskytovanie a rozvoj sociálnych služieb;
20. domnieva sa, že sociálne služby sa poskytujú v rámci zákonom daných aj doplnkových systémov sociálneho zabezpečenia a zahŕňajú všeobecne prístupné služby poskytované priamo osobe, pričom sú zamerané na zlepšenie kvality života pre všetkých; zohrávajú úlohu pri prevencii, sociálnej súdržnosti a začlenení a pri vykonávaní základných práv;
21. vyzýva krajiny Východného partnerstva, aby podporovali dostupnosť cenovo prístupných, vysokokvalitných sociálnych služieb a aby zaistili nediskriminačný prístup k týmto službám bez ohľadu na pohlavie, príjem, rasu alebo etnický pôvod, náboženstvo alebo vierovyznanie, zdravotné postihnutie, vek, sexuálnu orientáciu alebo podmienky zamestnania;
22. domnieva sa, že nezamestnanosť je jednou z hlavných príčin chudoby populácie v produktívnom veku krajín Východného partnerstva, a preto zdôrazňuje, že každá relevantná politika by sa mala v prvom rade zameriavať na udržateľnú tvorbu pracovných miest; zdôrazňuje, že je potrebné poskytnúť ľuďom náležité vzdelanie, odbornú prípravu a zručnosti, aby sa im umožnilo získať ambiciózne pracovné miesta;
23. zdôrazňuje, že podpora zamestnanosti rodičov predstavuje kľúčový faktor riešenia chudoby detí, lebo chudoba je často „dedičná“; podnecuje na prijatie opatrení v súvislosti s poskytovaním lepšieho prístupu k odbornej príprave a osobitnému zaškoleniu pre rodičov, aby sa im poskytla pomoc pri vstupe na pracovný trh alebo pri návrate po prerušení kariéry a aby sa im umožnila pružnosť, pokiaľ ide o pracovný čas a podmienky pri opustení práce;
24. vyzýva vlády, aby podporovali príjem domácností s deťmi daňovými výhodami, príspevkami na deti, peňažnými dávkami, príspevkami na vzdelanie, starostlivosť o deti a bývanie pre rodiny s osobitnými potrebami (viac detí narodených naraz, deti so zdravotným postihnutím, osamelí rodičia, pestúnske rodiny); vyzýva EÚ, aby vo vzťahoch s partnerskými krajinami presadzovala pracovné a sociálne normy;
25. vyzýva, aby sa proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu mládeže bojovalo zlepšením služieb vzdelávania, najmä v sociálne slabých oblastiach, a modernizáciou infraštruktúry predškolského a školského vzdelávania, ako aj informálnym učením a metódami podporujúcimi zapojenie;

⁽¹⁾ Eurofound – prieskumy kvality života <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef09108.htm>

26. vyzýva EÚ, aby vytvorila a ďalej rozvíjala výmenné programy a programy odbornej prípravy pre študentov aj učiteľov zvýšením synergií medzi vysokými školami, inštitúciami odborného vzdelávania, mládežníckymi organizáciami a podnikmi; zdôrazňuje dôležitosť schopnosti prispôbiť sa pracovnému trhu, aby sa umožnil prechod na inteligentné, udržateľné a inkluzívne hospodárstvo; zdôrazňuje, že je nevyhnutné, aby sa zvýšila možnosť mladých ľudí nájsť si prácu v oblasti svojho záujmu a aby sa posilnila ich informovanosť o ľudských právach, rodovej politike a ochrane detí a ľudí s postihnutím;
27. zdôrazňuje, že riešenie osobitných prekážok, ktorým pri hľadaní práce čelia mladé ženy, musí mať pre progresívny prístup k nezamestnanosti mládeže centrálny význam; vyzýva krajiny Východného partnerstva, aby sa zamerali na stratégie, pri ktorých sa politiky v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy spájajú s cieľovými politikami zameranými na zamestnanosť mladých žien;
28. zdôrazňuje, že ďalšie zjednodušenie vízového režimu a programy mobility poskytnú mladým ľuďom z krajín Východného partnerstva lepšiu možnosť získať vzdelanie v zahraničí a možnosť výmeny skúseností; vyzýva Komisiu, aby krajinám Východného partnerstva poskytla technickú a finančnú pomoc pri aproximácii vysokoškolských diplomov a noriem európskemu priestoru vysokoškolského vzdelávania;
29. vyzýva Európsku úniu na podporu krajín Východného partnerstva pri tom, aby mladým ľuďom počas ich vzdelávania poskytovali možnosti odbornej prípravy, stáží a učňovskej prípravy, čím sa posilní ich zamestnateľnosť prostredníctvom zvýšenia ich pracovných skúseností; vyzýva vlády krajín Východného partnerstva na legislatívnu podporu hospodárskych mechanizmov zameraných na stimulovanie zamestnávateľov, aby absolventom vysokých škôl ponúkli prvé zamestnanie, ako aj možnosti odborného vzdelávania a stáží pre žiakov odborných škôl a študentov inštitúcií vysokoškolského vzdelávania;

Boj proti chudobe prostredníctvom uľahčenia rozvoja MSP

30. zdôrazňuje, že najzákladnejšie opatrenie pri znižovaní chudoby mládeže je podpora zamestnanosti mladých ľudí a vytváranie nových pracovných miest zlepšením kvality podnikateľského prostredia pre MSP; domnieva sa, že rozvoj podnikateľských poznatkov a zručností predstavuje základ dobre navrhnutých a dobre vykonávaných vnútroštátnych stratégií;
31. poukazuje na to, že podnikanie žien predstavuje cenný zdroj hospodárskeho rastu a vytvárania pracovných miest; vyzýva preto krajiny Východného partnerstva, aby podporovali podnikanie žien, ako aj prístup k financovaniu a lepšiu dostupnosť programov poradenstva, odborného vzdelávania a vzdelávacích programov;
32. vyzýva krajiny Východného partnerstva na odstránenie prekážok pre rozvoj MSP vrátane narušenia hospodárskej súťaže, nespravodlivej hospodárskej súťaže a monopolov, na boj proti korupcii orgánov príslušných na registráciu MSP, dane, sanitáciu, kataster, colné záležitosti a ďalších kontrolných orgánov a na zjednodušenie procesu získania bankového úveru, čomu často bránia mimoriadne vysoké úrokové sadzby a komplikované postupy;
33. zdôrazňuje skutočnosť, že regionálna integrácia, ktorá je jedným zo základných prvkov oživenia obchodu, poskytuje aj stimuly pre správnu politiku v oblastiach, ako sú normy, ochrana duševného vlastníctva a sociálna ochrana; upozorňuje, že obchodné kapacity treba zlepšiť ďalšími formami rozvojovej pomoci v oblasti obchodu vrátane sektorových a daňových politík, ktorými sa upraví investičné prostredie, ako aj primeranou podporou rozvoja súkromného sektora, najmä pokiaľ ide o malé a stredné podnikanie; vyjadruje podporu pre rozvoj regionálnych trhov a inštitúcií medzi krajinami Východného partnerstva, najmä na základe rokovaní o dvojstranných a regionálnych dohodách s EÚ, ich uzatvárania a vykonávania.

Dôchodkové systémy

34. domnieva sa, že modernizácia dôchodkových systémov by mala zohrávať dôležitú úlohu v agende krajín Východného partnerstva súvisiacej so znižovaním chudoby; zdôrazňuje, že je potrebné zaručiť dôchodkovú kapacitu, aby ľuďom na dôchodku poskytol istý a primeraný príjem; upozorňuje, že modernizácia dôchodkových systémov by mala zodpovedať meniacim sa potrebám spoločnosti a pracovného trhu;

35. upozorňuje, že tvorcovia vnútroštátnych politík v krajinách Východného partnerstva nesú trvalú zodpovednosť za dôchodkové systémy; navrhuje, že dôchodkovými systémami by sa malo účinne predchádzať chudobe a sociálnemu vylúčeniu ľudí na dôchodku tým, že sa im na dôchodku poskytne dôstojný životný štandard;
36. domnieva sa, že je nevyhnutná revízia dôchodkových systémov v záujme ich finančnej udržateľnosti a súladu so systémami odchodu do dôchodku a daňovými výhodami;

Zdravotná starostlivosť

37. uznáva, že rozvoj systémov zdravotnej starostlivosti zohráva zásadnú úlohu v boji proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu;
 38. vyžaduje zníženie rizika, pokiaľ ide o chudobu v dôsledku zdravotného stavu, prostredníctvom vysokokvalitného systému zdravotnej starostlivosti, ktorý je prístupný a finančne udržateľný, a zároveň zohľadňuje potreby a ťažkosti väčšiny znevýhodnených skupín a jednotlivcov;
 39. vyjadruje znepokojenie, že verejnosť neuznáva podvýživu ako významné riziko pre verejné zdravie; zdôrazňuje skutočnosť, že podvýživu musia na všetkých úrovniach odstrániť vlády, poskytovatelia zdravotnej a sociálnej starostlivosti, odborníci aj samotní jednotlivci;
 40. vyzýva krajiny Východného partnerstva na zavedenie potrebných mechanizmov, politík a programov s cieľom zaistiť, že prevencia a riešenie podvýživy sa bude riadne uplatňovať vo všetkých klinických zariadeniach a zariadeniach starostlivosti;
 41. vyzýva krajiny Východného partnerstva, aby zintenzívnili úsilie, pokiaľ ide o prevenciu sexuálne prenosných chorôb, a aby posilnili programy prevencie; pripomína, že očkovanie proti hepatitíde B sa osvedčilo ako veľmi úspešné a znížilo mieru chronickej infekcie na menej ako 1 % medzi očkovanými deťmi v celosvetovom meradle; poukazuje na to, že nákaza vírusom HIV má často za následok sociálne vylúčenie; naliehavo preto žiada vlády dotknutých krajín, aby vytvorili aktívne politiky na prevenciu a liečbu HIV, ako aj informačné kampane o prenose a preventívnom správaní;
 42. poveruje svojich spolupredsedom, aby toto uznesenie postúpili predsedovi Európskeho parlamentu, Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku, Európskej službe pre vonkajšiu činnosť, vládam a parlamentom členských štátov a krajín Východného partnerstva.
-

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) poskytuje priamy a bezplatný prístup k právu Európskej únie. Na stránke možno prehliadať *Úradný vestník Európskej únie*, ako aj zmluvy, právne predpisy, judikatúru a návrhy právnych aktov.

Viac informácií o Európskej únii získate na stránke: <http://europa.eu>.

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK